

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je
5 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za
Ameriko in druge tuje države 6 K).
— Posamezne številke se prodajajo
po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu
„Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva
ulica. Naročnina, reklamacije in in-
serati pa: Upravištvu „Domoljuba“,
— Ljubljana, Kopitarjeva ulica. —

Štev. 19.

V Ljubljani, dne 9. maja 1912.

Leto XXV.

Zadnji pastir v naših gorah ...

Pretekli petek popoldne je govoril naš dr. Šusteršič v avstrijski delegaciji obširno o hrvaškem vprašanju in je ob tej priliki glasno povedal, naj si zapomni vsa dunajska gospoda, da čutimo tudi mi udarce, ki jih morajo prenašati Hrvati, da bič, ki ga vihti Cuvaj po madjarski komandi nad njimi, čuti zadnji pastir v naših gorah.

Zavest najožje zveze s Hrvati živi v nas vseh. Vsi vemo, da je hrvaška usoda obenem usoda našega naroda. Ni samo krvno sorodstvo, ki tako pravi, ni samo srčno prijateljstvo; to je več: mi smo s Hrvati en narod. Naša stranka je to resnico očito in brez pridržka sprejela med svoja načela in se po nji ravna. Kakor zase, so se svoj čas naši poslanci potegnili za bosanskega kmeta, ki so ga hoteli prodati madjarskemu judu, kakor zase so se potegnili zdaj za hrvaške pravice, ko vlada Cuvaj na Hrvaškem, o katerem je dr. Šusteršič dejal, da je moder kot pandur in nasilen kot brič.

Bosanskega kmeta so rešili naši judovski madjarskih krempļjev. Zdaj se prostovoljni odkup lepo razvija, minister Burian je šel in agrarna banka ni družega, nego navaden denarni zavod. Tudi v hrvaškem vprašanju se je reč lepo zasukala. Vsled pametnega pa odločnega nastopa naših poslancev je ministrski predsednik in z njim cel državni zbor stopil na hrvaško plat in so glasno obsodili madjarsko nasilje. V torek, sredo, četrtek in petek minolega tedna je pa avstrijska delegacija, ki se ima posvetovati o skupnih zadevah, katere imamo z Ogrji, govorila največ o hrvaških razmerah in tudi v tem oziru ni bilo nikogar, ki bi ne bil obsojal, da se zvestoba Hrvatov plačuje s tem, da

se jim pošlje Cuvaj za komisarja. Vsa naša javnost je zdaj napolnjena s tem in cela Evropa stoji pod vtisom, da se je zgodilo nekaj nezaslišanega na Hrvaškem, nekaj, kar pomenja za našo državo, kakor je rekel dr. Šusteršič, toliko ali še več, kakor da bi bili izgubili kako bitko.

Od srede preteklega stoletja pa do nedavno ustaljene misli o Madjarih padajo v Evropi. Svoj čas so imeli Madjari, ki so znali kričati, kakor nikdo, na svoji strani takorekoč vse narode: z njimi so držali Poljaki, Čehi, Lahi, Francozi, Angleži, Prusi in jim dajali poguma ob njihovih bojih. Edini Rus jih je poznal in je prišel našemu vladarju, ki se je zanj boril Jelačić s hrvaškimi junaki, na pomoč. Zdaj pa Madjar nima več cene v Evropi. Pozna jo ga vsi, kaj je in kaj hoče. Prostost, za katero se je po svojih trditvah bojeval, je pravzaprav samo surova nasilnost do vseh nemadjarskih narodov. Izgubil je spoštovanje in s tem tudi vsako veljavo. Ko bi se danes zgrudila madjarska država, bi nihče ne jokalo za njo.

Ne smemo se pa skoraj spominjati, kako so v Evropi govorili o nas južnih Slovanih: Slovencih, Hrvatih in Srbih. Mi smo bili v očeh drugih narod svinjskih pastirjev, hlapcev in dekel brez pomena, brez namena, ki je najboljšje za nas, da čim prej izginemo. Nihče se ni potegnil za nas, nihče nas niti videti ni hotel. Na lastno moč in lastno delo navezani smo se morali boriti proti Nemcu, Lahu in Madjaru, proti revščini in liberalstvu, proti politiki lastne države, katere najzvestejši podaniki smo bili. Tudi to se je docela obrnilo. Zdaj nas vidijo; zdaj vedo, da nekaj pomenjamo, da brez nas ne more naša država naprej, in da je za državo ne-

varno, ako bi se nadaljevala dosedanja politika.

Laško mejo straži naša zvestoba. Vrata na Balkan, kamor edino more napredovati naša trgovina, ker so si drugod velike države že ves svet razdelile, gredo skozi nas. Bosna in Hercegovina visita v zraku; v naši državi sta, pa ne vesta, kam spadata. Vse to je treba rešiti, in sicer kmalu, sicer bo prepozno.

Te resnice so naši poslanci z vso gorečnostjo in zgovornostjo spravili na dnevni red; z njimi so napolnili širno javnost. Zato so pa dosegli, da je danes vzrastel naš pomen, da celo nasprotniki priznavajo velikansko važnost južnoslovenskega vprašanja. Dosegli so pa tudi, in to je več, da so se istrski hrvaški poslanci in dalmatinski pravaši naslonili ob nas, in da danes po vsem našem jugu vedo, da Slovenci v avstrijskem državnem zboru spretno vodijo boj zase in za Hrvate. Se nedavno je po lažeh in nesramnem obrekovanju naših liberalcev vladalo nezaupanje do naše stranke in njenega voditelja. Danes je to drugače. Vsi poštenjaki med Slovenci in Hrvati gledajo z bratovskim zaupanjem na naš klub v državni zbornici in z občudovanjem spremljajo delo njegovega načelnika dr. Šusteršiča. To nas veseli in z nami vred se veseli zadnji pastir v naših gorah.

Dr. Šusteršič v avstr. delegaciji.

Deklica z darovi in kvaražugon.

Izvajanja ministra zunanjih reči imajo dva dela. Prvi, obširnejši kaže nepričakovan in neverjeten optimizem, češ, da imamo na svetu same zaveznike in prijatelje, in nobenega nasprot-

nika. Drugi del pa silno nelogično zahteva, naj se pomnoži naša armada.

Optimizem nima nobene stvarne podlage. Kaj naj rečemo k temu, če se menda izvrstno razmerje z Italijo utemeljuje s sožalno brzovavko, kakršnih je ob vsaki žalostni priliki na cente. Notranja vrednost te sožalne brzovavke je na ravno tisti višini, kakor prijazni časnikarski članki, ki so jih izzvale ministrove besede v Berlinu, Rimu in Parizu.

Svetovni mir ni odvisen od prijaznih nosilcev raznih državnikov, marveč samo od notranje sile dejstev. Med prvim in drugim delom ministrovih izvajanj je brezdvoybe notranje protislovje. Prvi del velja pač manj delegaciji, nego zunanjim državam, katerim se daje prijaznost. Minister je deklica iz tujine, ki deli darove, temu cvetja, drugemu sadja. V drugem delu, ko se obrača do delegatov, je pa naenkrat Nestor Kvaražugon, ki nas svari, naj pazimo na nevarnosti, ki preže na nas.

Laško - turška vojska.

Minister ni tako naiven, da bi nas imel za toliko naivne, da bi mislili, da imamo samo zaveznike in prijatelje. Sam je prepričan, da vemo, kako že dolgo mednarodne razmere niso imele v sebi toliko nevarnosti kakor danes. Po mednarodnem morju plovejo ledene gore. Kdo pa more zapreti oči pred nevarnostjo, ki jo ima laško - turška vojska. Danes je boj že omejen; ko so pa pred kratkim počili prvi streli proti dardanelskim trdnjavam, je bil to evropski dogodek; v živo so bile zadete koristi nevtralnih sil. Dardanele se zdaj odpro. Toda nobenega jamstva ni, da se zopet zapro. In kdo nam je za poroka, da ne napadejo Lahi danes ali jutri evropske Turčije? Italija je s svojim Tripolisom v zadregi; končno bo morala prezreti razne ožire; potem smo pa v nevarnosti, da ne začne gorati na Balkanu, torej pred našimi vratmi.

Rusija.

Posebno ugodne torej niso naše razmere, tudi z zunanjimi državami ne. Ruski minister Sasonov je bil hladan do dna srca, ko je govoril o Avstro-Ogrski, o Italiji pa ljubezni poln in gorak. Ne gre tu, da se izpremeni gališka politika zato, da se zbližamo Rusiji. Če bi to kaj pomenjalo, potem bi morali tudi mi vprašati, ali moremo s svojega stališča prenesti to, kar dela Rusija proti Poljakom. Ta vprašanja morajo ostati izven razgovora. Rusija je s svojega stališča ravno tako navezana na naše prijateljstvo, kakor mi na rusko.

Vsled mednarodnih nevarnosti je za nas najvažnejše naše lastno oboroženje. Sem štejemo število vojakov, pušk, kanonov, vojnih ladij in zdaj tudi balonov in aeroplanov; še mnogo bolj je pa treba tu notranjega reda, zadovoljnih narodov in njihovega državi zvestega mišljenja.

Bosensko vprašanje.

S tem prihajam do jugoslovanskega vprašanja in zahvaljam gospode, ki

so se s toplim zanimanjem popečali z njim. Pomnimo: v tem času, ko preti nevarnost balkanskega vprašanja, še nismo rešili bosenskega vprašanja. Naviden praznovorec je, kdor misli, da se je to že zgodilo z aneksijo. Bosensko vprašanje se mora brž rešiti ali po naši državi, ali proti nji. Dogodki hite drug za drugim in v nevarnosti smo, da zopet ne pridemo prekasno. Bilinski je razvil v ogrskem odseku nekaj program, ki bistveno pravi, naj Bosna ostane sama zase. Osamljena, kakor je danes, pa ne more ne živeti, ne umreti; samo vegetirati more in čakati, da se ji omogoči življenje. Rešiti se pa mora to samo v dveh smereh: Bosna se mora združiti ali s Hrvaško, ali pa s Srbijo.

Nasilje na Hrvaškem.

Hrvaško tisočletno ustavo so pač madjarski oligarhi s silo že prej silno zmanjšali; vendar pa je in ostane dragulj za vse južne Slované v monarhiji. V tem smo vsi solidarni. Naj se nihče ne moti: ko tepejo Hrvaško, čutimo ta bič vsi južni Slovani do zadnjega pastirja v naših gorah. Brutalni napad na hrvaško ustavno življenje prihaja ob času, ko stopa južnoslovansko vprašanje na dnevni red, in sicer brez vsakega vzroka. Govori se o pravici v sili. Ogrski ministrski predsednik se drzne govoriti o tem. To je zasmeh in zasramovanje. Druge pravice v sili ne poznam, nego pravico braniti se v sili, silo uporabljati proti krivični sili. Kje je pa bila kaka krivična sila, ali sploh kaka sila na Hrvaškem? Red, mir, zakonitost je vladala tam. Niti ena šipa se ni ubila; nič se ni zgodilo, da bi se ustreglo želji ogrskih mogočnikov in uprizorilo kaj kravalov. Vladale so tam zakonite razmere, kakršnih bi si morali v Avstriji le želeči, ko je prišel dekret, ki postavlja kraljevega komisarja, češ, da napravi red. To je taka pravica v sili, kakor jo ima volk do ovce, ki jo je pastir zapustil.

Koalicija.

Tudi politične razmere na Hrvaškem niso bile take, da bi bil celo strogega unionističnega stališča ogrskih oligarhov potreben kak izvanreden ukrep. Na Hrvaškem se je ustanovila hrvaško-srbska koalicija, ki se je postavila na unionistično stališče, na temelj hrvaško-ogrške nagodbe iz leta 1868. in le zahtevala, naj se ta pravično izvršuje. Toda madjarski oligarhi so hoteli preobrniti hrvaško ustavo. Za to jim gre, da bodi sabor odgovoren banu in ne banu saboru. Bani so pa zahtevali na ti podlagi vse, kar so jim nalagali njihovi gospodarji na Ogrskem. Tega niso mogli odobravati Hrvatje in zato je prišel nadnje kraljevi komisar.

Trializem.

Da se ta poizkus opraviči, se govori o trializmu. Čudno je to, da o trializmu prijatelji le malo, nasprotniki pa mnogo govore. Skupni minister se vsak takoj, ko ima dekret svojega imenovanja v rokah, pred ogrskimi oligarhi

zapriseže proti trializmu vključ temu, da imenujejo trializem blodnjo, sanje, neumnost. »Neue Freie Presse« je v današnjem članku celo rekla, da se pravi govoriti o trializmu, zlivati vodo v sito; sama je pa tudi v tem članku nekaj hektolitrov vode zlila v sito. Trializem je blodnja, sanjarija. In vendar se proti njemu zaprisegajo ministri in pošilja se kraljevi komisar na Hrvaško. To mora vzbujati razne misli tudi manj izobraženemu človeku.

(Konec prihodnjic.)

Političen pregled

DELEGACIJE.

Dne 30. aprila sešle so se zopet delegacije. Zastopnikom avstrijskega državnega zbora in ogrsko-hrvaškega (v delegaciji, avstrijski in ogrski, je 40 odposlancev poslanske zbornice in 20 zastopnikov gosposke zbornice) so predložili skupni ministri (skupni finančni minister, ki vodi denarne stvari, katere zadecvajo Avstrijo in Ogrsko skupaj, in upravlja Bosno in Hercegovino; vojni minister, ki vodi vse vojaške stvari razun domobranstva; zunanji minister, ki zastopa našo monarhijo proti zunanjim državam) proračun in pri tem v utemeljevanju raznih potrebščin podali izjave o svojem delu. Te izjave, kakaka pojasnila, so vedno največje važnosti. Na besede zunanjega in vojnega ministra ob tej priliki posluša z napestostjo vsa država in vsi sosedje. Ta pojasnila namreč povedo, kakšno je naše razmerje do drugih držav, kje so naši prijatelji in sovražniki, kako se razvija naša zunanja politika in pa kako smo pripravljeni, da z orožjem brani mo svoje pravice.

Nastop dr. Šusteršičev.

Letos pa so v avstrijski javnosti govorili skupnih ministrov stopili precej v ozadje radi nastopa jugoslovanskih poslancev, zlasti načelnika naše stranke. Ko se je otvorila seja avstrijske delegacije (vsaka delegacija, avstrijska in ogrska, zborujeta zase, le če bi prišlo do kake posebno važne stvari, ki bi se ne dala drugače določiti, bi stopili avstrijski in ogrski delegatje k skupnemu glasovanju) vložili so jugoslovanski delegatje interpelacije, Spinčič in dr. Čingrija na skupno vlado radi razmer na Hrvaškem, dr. Šusteršič pa na predsednika delegacije Doberniga. Ko naznani predsednik, da je naš načelnik oglašen k vprašanju, utihnili je vsa delegacija in vse je pazljivo poslušalo te-le dr. Šusteršičeve misli: Po hrvaško-ogrski nagodbi morajo biti v ogrski delegaciji štirje zastopniki Hrvaške, izvoljeni od sabora. Sabor pa je razpuščen, torej so ugasnili tudi mandati teh poslancev v ogrskem državnem zboru in delegacijah. Ker so torej v ogrski delegaciji štirje Hrvatje čisto nepostavno, je vsa ogrska delegacija

protipostavna. Ker je mogoče, da morata od slučaja do slučaja avstrijska in ogrska delegacija skupno zborovati in tudi sicer medseboj občujeta, nam ne more biti vseeno, s kako delegacijo Ogrov občujemo. Kaj misli zato storiti predsednik? Predsednik je v sporazumu z različnimi razsodnimi politikami odgovoril proti navadi svojih prednikov, da je stvar tolike važnosti, da ne more takoj nanjo odgovoriti. S tem se je avstrijska delegacija postavila na podobno stališče kakor grof Stürgkh v poslanski zbornici.

Ogrski odgovor.

Razjezil pa je nastop avstrijske delegacije Ogve podobno kakor Stürgkhov odgovor. V svoji jezi pa so pokazali tudi svojo veliko predrznost in prevzetnost. Prvi je govoril neki Isekutz, ki je obžaloval, da se naša delegacija vtika v ogrske stvari, za njim pa se je oglašil znani grof Tisza, ki ima na Ogrskem veliko veljavo. Obžaloval je hinavsko dogodek v avstrijski delegaciji, potem pa predrzno izjavljaj, da bi bila ogrska delegacija prisiljena sama reševati skupne stvari, če bi se avstrijska odtegnila sodelovanju z nekompetentno in nelegalno ogrsko. Končno pa je še svaril merodajne faktorje v Avstriji pred pojavi v avstrijski delegaciji, ki da so namerjeni proti skupnosti države. Tak predrzen in bahaški odgovor je od strani ogrske jeze razumljiv, ni pa tako razumljiva izjava hrvaškega delegata grofa Pejačevića, ki je rekel, da hrvaška delegacija odklanja varuštvo avstrijske delegacije. Hrvaški delegati da bodo že sami branili hrvaške pravice. No, kako jih branijo, se vidi iz komisarijata pl. Cuvaja, ki še vedno gazi pravice hrvaškega naroda. Zato je taka izjava nerazumljiva. Avstrijski Jugoslovani, da cela Avstrija se poteguje za pravice Hrvatov, sami pa se mečejo Madžarom pred noge. Vedeti pa se mora, da so ti isti delegatje, ki je Pejačević v njihovem imenu govoril, koalicionaši in madžaroni, ki so se vedno prodajali Madžarom. In res prihajajo zadnji čas vedno pogostejše glasovi, da se koalicijska pogodba z Madžari, da jih ti spravijo zopet varno h koritu. Da bi se že enkrat vzbudilo tudi na Hrvaškem ljudstvo, potem je upati šele, da taki ljudje ne bodo vodili več politike.

Trializem v avstrijski delegaciji.

Nič manj pa ni bila zanimiva prihodnja seja avstrijske delegacije. Vsi slovanski zastopniki so bili v svojih govorih edini, da je sedanja ustavna oblika monarhije nevzdržljiva, da treba najti nove poti, da pridemo iz nesrečnega dualizma. Povdarjalo se je, da je taka oblika nove Avstrije trializem, ki naj bi se razvila iz njega federalistična Avstrija, monarhija, v kateri bi bilo več velikih dežel z veliko avtonomijo, združenih v eno mogočno državo.

Za trializem, sploh za preosnovo Avstrije, so se zavzemali vsi govorniki, bodisi zastopnik socialnih demokratov s Češkega, Nemec, bodisi zastopnik ve-

leposestva češkega Schwarzenberg. Nemec je posebno povdarjal, da morajo izginiti historični privilegiji narodov in da moramo dobiti narodno zvezno državo. Schwarzenberg, ki predstavlja radi svojih rodbinskih zvez in radi svojega socialnega stališča mnenje veliko avstrijskega plemstva, je povdarjal potrebo trializma z ozirom na Balkan in Bosno, ki da je že nekak začetek trializma. Iste misli pa so povdarjali na ta ali oni način vsi delegatje. Oglasil se je k besedi tudi dr. Šusteršič, čegar govor prinašamo na drugem mestu.

Avstrija in zaveznica — Italija.

Princ Ludovik Windischgraetz je v odseku štirih ogrske delegacije odkril silno zanimive stvari o naši zaveznici Italiji in podprl z nepobitnimi dokazi, da so vse laške vojaške odredbe in nprave zadnjih časov naperjene proti avstrijski meji. Vsa laška javnost gleda v Avstriji svojega sovražnika, s katerim bo treba o prvi priložnosti z mečem v roki govoriti. To dokazujejo te-le številke:

Ob južnozahodni meji naše monarhije je imela Italija pred letom 1908 tri armadne kore, skupaj 48.000 mož. Ko se je pa začela pripravljati Avstrija, da anektira Bosno in Hercegovino, je začela Italija z veliko naglico pomnoževati svojo vojno moč ob naši meji. Pomnožilo se je njeno vojaštvo na 75 tisoč mož. Te čete so bile oddaljene od meje Avstrije 20 do 30 kilometrov, torej za dnevni marš. Dne 1. novembra 1908 so bile vse laške utrdbe pripravljene na boj. In Italija je nameravala poklicati pod orožje šest severnih armadnih zborov. Občine so že imele v rokah ukaz in v desetih dneh bi stalo na naši meji 400.000 mož. Avstrija se je pripravljala na vojno s Srbijo, pravi sovražnik pa je bil Italijan. Kakor hitro bi pečil prvi strel v Bosni, bi imeli vojno tudi na laški meji.

Pa tudi po aneksiji Bosne Lahi ni so nehali z utrjevanjem meje proti Avstriji. Ob Tagliamento so napravili 44 utrdb, za luki Benetke in Bari so izdali 30 milijonov lir, da morejo tam bojne ladje dobiti zavetje; 1910 in 1911 so se čete na naši meji pomnožile zopet za sedem bataljonov, 22 eskadronov in 11 baterij; proračun za leto 1911 kaže svoto 57 milijonov za utrdbe severne meje in zadnji čas se je odločila Italija, da ustanovi v Padovi nov armadni zbor. To so dejstva, ki kažejo, kako se Lahi hite pripravljati. Pomembno je tudi, da pošiljajo vojaštvo, kar ga gre iz severnih dežel, na vojno v Afriko s francoske meje, skoro nič pa z avstrijske. Take zaveznike je hvalil zunanji minister.

ZMAGA KRŠČANSKE MISLI NA DUNAJU.

O voselem izidu dunajskih občinskih volitev v četrtem razredu je pisal uvodnik »Domoljubov« v zadnji številki. Sedaj so dovršene volitve tudi v drugih razredih. Zmagali so krščanski

socialci na vsi črti. V prvem razredu so zmagali z vsemi petimi kandidati, v drugem z 44 od 48 mandatov. Od 164 zastopnikov v občinskem svetu bo 132 krščanskih socialcev, 3 krščanski socialci, ki so bili na ta program preje izvoljeni, ki pa so se s stranko sprli, 10 socialnih demokratov, drugi so svobodomiselci. Imajo torej krščanski zastopniki štiripetinsko večino. Dunaj je ostal v veselje avstrijskih katoličanov krščanski kljub vsem naporom in stroškom judov in svobodomiselcev. Zlasti je značilna zmaga v drugem razredu, kjer voli izobraženstvo. Tudi to je pokazalo, da hoče ostati krščansko.

FRANCOZI V MAROKO.

Vsi se še spominjamo, kako malo je manjkalo lansko poletje, da se ni vnela radi Maroko med Nemci in Francozi krvava vojna, ki bi se razvila brezdvomno v svetovno vojno. Zadeva se je srečno rešila, veliko bolj za Francoze, kakor za Nemce. Francozi so namreč dosegli svoj cilj, dobili so protektorat na Maroko, ki so ga razglasili letos dne 1. marca. Ker so ga začeli takoj tudi krepko izvajati, vnel se je v deželi upor proti tujcem Francozom in sultanu v Fezu, ki je sklenil s Francozi pogodbo. Pomorili so nekaj Francozov v Fezu in proglasili med več rodovi novega protisultana, ki naj bi pregnal Francoze. Domačini se Francozov ne boje toliko, ker bi jim vzeli svobodo, ampak bolj, ker bodo morali pustiti svoje roparske navade. Imeli bodo pač Francozi dosti dela, a velika dežela bo končno le njihova. Francoski vojaki znajo tudi vse drugače vojskovati se v takih krajih, kakor laški v Tripolisu. Ta upor je zadnje znamenje samostojnosti maročanskega sultanata.

LISTEK

Požigavec.

(Dalje.)

Kadar je sadila grah, je potem zasadila v zemljo palice, na katere je privezala niti sukanca. Tako je delala vsaka gospodinja, ki je sadila grah. Kadar so potem vrabci prišli v bližino, so v svojem vrabčjem razumu smatrali plapolajoče niti za nastavljene zanke in so zbežali. Micika je sedaj vedela, kako jih hoče pregnati z domače strehe.

Hitela je domov in poiskala klopčič sukanca. Z njim oborožena se je podala na Gašperjevo lovišče.

Pritlikavec je še vedno ležal v travi. Ponosno je pokazal na mrtvega vrabca poleg sebe, kot na svojo prvo žrtev. Micika je nekoliko postala, da vidi, kako opravlja Gašper svoj posel. Čez nekaj časa ta zopet potegne za nit in zopet je skakal pod reto vjet nov vrabec.

Micika ga je vzela v roko, mu privezala na nožico nit in poučila pritlikavca o njenem namenu.

»Glej, Gašper, ni lepo in človeku se studí, če bi vse pobil in jim zavil vratove. Vseh tako ali tako ne moreš poloviti, s pomočjo niti na vrabčevi nogi bo šlo bolje. Če bo vrabec z nitjo na nogi priletel na streho, bodo njegovi tovariši mislili, da jih hoče poloviti, pa jo bodo namah odkurili. Glej, to bo ravno tako, kakor če bi podgani privezal zvonček na rep. Na ta način se jih iznebimo. Si razumel? Glej, tako! Sedaj ga izpustim.«

Minuto pozneje je vrabec z nitjo že sedel na Gričarjevi strehi. »Nič ne škodi,« de Micika. »Pa naj jih še vam prežene, saj nikjer niso koristni. — Tako, Gašper! Dobro vrši svojo nalogo.«

Kakor je bilo dogovorjeno, se je oče Veseljark prihodnjega dne s sosedom Gričarjem odpeljal v mesto. Ko sta se popoldne vračala domov, je bil prvi tako redkobeseden, da je Gričar nehote vprašal po vzroku.

Skrivnosti ni bilo pri tem nobene. Njegova hišica je bila v gorenjem delu lesena in njegovo rokodelstvo tako, da je bila nevarnost za ogenj vedno velika; zato so mu pri zavarovalnici neradi in le proti povišanju zavarovalnine obnovili njegovo prejšnjo polico. Poleg tega je bil pa tudi od nekega zakotnega pisarja izvedel, da namerava glavarstvo izdati odlok, po katerem bodo morali gospodarji slamo nadomestiti z opeko ali pločevino. Kakor se iz gospodarskega stališča taki odredbi ne da oporekati, je bilo to, ako bi se uresničilo, za Veseljaka nekaj trdega.

Njegova hišica je bila stara. Bila je zidana še v časih, ko niso na deželi poznali drugačnih streh kakor slamnate, ki so lahke in obenem tople. Da bi pa sedaj kar naenkrat mesto slame obesil opeko, to pa ni šlo kar tako lahko. Slabotne ilovnate stene in šibko tramovje bi ne moglo nositi težke opeke. Hiša je bila brez temelja, le štirje ogli so počivali na nekoliko večjih kamenih. Treba bi bilo tedaj najprej izkopati temelj, na novo sezidati stene, pomnožiti šperovce, šele potem bi bilo mogoče govoriti o novi strehi iz opeke. To bi pa znašalo vse skupaj precejšnjo svotico svetlih kronic, pa vendar bi hišica še vedno ostala le krparija. Vzpričo tega je bilo tedaj vsekakor pametnejše misliti na novo stavbo.

Toda na to pa oče Veseljark še svoj živ dan niti mislil ni. Bil je že star; dnevi, ki mu jih je bil Bog še odločil, so bili že morda šteti; do tedaj bo njegova hišica že še vzdržala. Kajti njegova želja je bila, svoje oči zatisniti v prostorih, kjer je zagledal luč sveta. Ko pa enkrat umrje, naj njegovi nasledniki delajo, kakor jim drago.

To je bilo, kar je Veseljark odgovoril sosedu na njegovo vprašanje.

Gričar se je komaj zatajeval, da ni dal glasno duška svojemu veselemu iznenadenju. Kaj prijetnejšega, kakor da bo moral njegov sosed podreti hišo, ni

bilo zanj. Če bi se to zgodilo, bi bila pot naprej lahka in zaželjeni kos vrta bi bil kmalu zopet Gričarjev. In sedaj je nadalje tuhtal tako-le: Ako sosed Veseljark od zunanjih okoliščin primoran podere hišo, bo brez dvoma pripravljen za nižjo ceno prodati vrt. Morda bo celo zadovoljen s samim kosom polja zunaj vasi, ne da bi bilo treba še kaj privreči. V tem smislu je prišel tedaj Gričar na predlog prejšnjega dne nazaj.

Toda Veseljark se je bil očitno že otresel vseh teh skrbi. Stvar se mu kar naenkrat ni zdela več tako nujna. »Za enkrat odloka glede slamnatih streh še ni,« je menil, »zato je najbolje, če počakamo. Saj kakor mislim, ne bo tako hudo, kakor pravijo. Sicer pa, sosed, ne jemljite mi v zlo! Naj pride že kar hoče, — kjer stoji stara hiša, tam sezidamo tudi novo. Moje rokodelstvo mi gre najbolje v sredi vasi. Zato ne zamerite, sosed!«

Mračilo se je že, ko je prišel Veseljark domov. Micika ga je pričakovala že precej časa.

»Ali naj takoj prinesem večerjo, oče? Ni dolgo, kar sem jo skuhala; hranila sem jo na gorkem v peči, da bi ne čakali, kadar pridete.«

»To me veseli. Pošteno sem lačen. Le prinesi v hišo, kar imaš dobrega.«

Po večerji je Veseljark prižgal svetilko.

»Ali boste nocoj še kaj delali, oče, ali kaj?« je vprašala Micika.

»Ne, delati pravzaprav ne mislim; toda ko sem se vračal iz mesta, me je Križnik iz Brda vprašal po svojem vozu, ki bi ga rabil te dni. Zato bi rad nocoj poiskal pripravnega lesa, da bo šlo zjutraj delo hitreje od rok.«

Hči je odšla v kuhinjo. Čula je, kako je oče pod streho prav nad njeno glavo šaril in iskal lesa. Ko je bila pomila kuhinjsko posodo in sleherno postavila na njeno mesto, je stopila v hišo in vzela v roke šivanje. Kmalu je priropotal po stopnjicah doli tudi oče, ki je nesel izbrani les v delavnico, ki se je nahajala v drugem koncu veže. Potem je stopil tudi on v sobo, da po stari navadi, predno gre spat, pokadi eno pipico tobaka in se s hčerjo pogovori o gospodarskih zadevah in delu prihodnjega dne.

To udobno, domače kramljanje ni trajalo dolgo. Na vasi so se začuli naenkrat glasni klici, ki so postajali vedno glasnejši in prešli nazadnje v večglasno, zmedeno kričanje. Micika in njen oče sta se istočasno ozrla proti oknu, a to je bilo od zunaj zaprto z lesenimi oknicami.

Hrup na cesti je postajal silnejši in zdelo se je, da prihaja vedno bliže. Med glasnim kričanjem in vpitjem so bili čuti udarjajoči koraki dirjajočih ljudi.

Oče Veseljark je skočil pokonci. »Kaj neki to pomeni?« Stopil je proti vratom.

Tudi hči je vstala in prebledela. »Zgoditi se je morala kaka nesreča. Pogledjva!«

V tem hipu so zadoneli po oknu udarci rok. »Ogenj! Pri vas gori! Vstane!«

Oče in hči sta planila iz sobe. Ko sta stopila v vežo, začujeta gori v strehi prasketanje in pokanje razdivjane ga ognja. Micika je izgubila zavest. Noge so ji hipoma odpovedale in oče jo je kar s silo potegnil za seboj na cesto, kjer se je nezavestna zgrudila sosedu v naročje. Šele potem je mislil na denar in vrednostne papirje.

Vaščani medtem niso držali rok križem. Iz hleva so izvlekli kravo, izgnali na prosto prešiče in kuretino, nato pa pustili ognju prosto pot. Rešiti se ni dalo nič več, to je bilo jasno. Staro poslopje, ki je bilo zgoraj napolnjeno s suhim lesom, je gorelo kakor smolnate baklje. Dosti je bilo, da so rešili vsa živa bitja.

Po preteku ene ure je bila Veseljarkova hišica kup žarečega tramovja.

(Dalje prih.)

Drug za drugega.

Bilo je leta 1861. Na Višarjah, vsakemu Slovencu dobro znani božji poti, je vladalo nekega dne nenavadno življenje. Od ranega jutra sem, ko se po gorskih pobočjih še vlačijo mrzle in vlažne megle in rdečijo potniku lica, so po poti od Trbiža vrele nepregledne množice pobožnih romarjev. Bilo jih je na tisoče. Vsi brez izjeme so molili z neko resnobo na obrazu, iz katere je bilo sklepati, da gre za nekaj posebnega. Mnogi so stali že vrh gore, močje, žene in otroci, v svojih slikovitih nošah, in gledali v dolino.

»Sedaj prihajajo,« je naenkrat zavrhlo na gori in množice so se zganile. Globoko spodaj — bilo je gotovo še dobro uro hoda — se je pojavila vrsta mož s staro brambovsko zastavo, in za njimi nova vrsta z vojaško zastavo na čelu; orožje in čake so se lesketale; skoraj nedogledna četa vojakov najrazličnejših vrst se je počasi pomikala po strni poti navzgor.

Vsi so glasno molili.

Prvi so dospeli na vrh; raztrgane in preluknjane zastave so plapolale v jutranjem vetru, ki vedno piha na Višarski gori; zagoreli vojaki, nekateri med njimi že veterani s svetinjami iz let 1848 in 1859 na prsih, drugi še mladi, čvrsti, so počasnih korakov, z rožnim vencem v rokah stopali proti vrhu. Neka poirtoz in tajna žalost sta jim sevala z resnobnih obrazov. Vsak je bil zatopljen v pobožno molitev, ne meneč se za krasni razgled, ki se nudi človeškemu očesu s te ljubke božje poti, noben se ni zmenil za pisane množice, ki so polradovedno, polganjeno stale in gledale prihajajoče čete. Vsak izmed vojakov je gojil le eno misel, eno željo, ki se je najbolje zrcalila v litinjah, ki so jih vsi glasno molili:

»Ohrani in varuj ga!«

»Resi ga težke nadloge!«

»Pomagaj mu v njegovi bolezni!« je narekoval eden glasno.

»Prosimo te, usliši nas!« je odgovarjala truma enoglasno, in mogočna, tisočglasna prošnja se je dvigala proti nebu.

Sedaj so vstopili v cerkev in jo napolnili do zadnjega kottička, mnogo jih je pa moralo ostati zunaj. Pričela se je sveta maša, množice so pa skoraj nepretrgano molile žalostni del rožnega venca. Nek tujec, ki je bil slučajno tudi ta dan na gori, vpraša, kaj neki pomeni slovesna služba božja in romanje.

»Kaj ne veste še tega?« mu odgovori izmed navzočih neka žena; »nadvojvoda Albreht je bolan; pravijo, da so že vsi zdravniki obupali nad njim. Toda njegovi vojaki ga ne puste umreti, zato so priromali semkaj k Materi božji, naj ona izprosi pri Bogu zdravja njihovega poveljniku.«

»Kaj takega pa še ni bilo slišati na svetu,« je odgovoril tujec pol zasmehljivo, »da bi vojaki molili za svojega generala; pri nas se kaj takega ne zgodi.«

»Ali ste pri vas morda luteranci ali pogani?« ga zbadljivo vpraša pogumna ženska in pristavi nato: »Toda veste, za vse generale bi tudi pri nas ne molili, kajti takih je malo, kakor je nadvojvoda Albreht.«

»Torej nadvojvoda Albreht je pri svojih vojaki priljubljen?«

»Kaj pravite, priljubljen? Kar snedli bi ga, če bi ga smeli. Oj, to vam je general po božji volji, tako dober, tako ljubeznjiv in skrben do svojih vojakov, in poleg tega kristjan z dušo in telesom. Vsakega vojaka, vsakega konja, vsak top pozna natanko: jaz pravim, dokler ima Avstrija tega moža, naj pride ves svet nad nas, ta bo vse potolkel, kakor Radecki ali princ Evgen.«

Tako je modrovala zgovorna in odkritosrčna ženica.

In bilo je res tako, kakor je govorila. Nadvojvoda Albreht je bil nevarno zbolel, upanja, da ozdravi, ni bilo nobenega več. Tedaj so pa njegovi stari vojaki skupno z nekaterimi od najrazličnejših regimentov, ki so se pristojevoljno oglasili, iz lastnega nagiba slovesno poromali k Mariji na Višarjah in tam prosili in molili k Materi kristjanov, Tolažnici žalostnih in k Zdravju bolnikov, da bi njen božji Sin na njeno mogočno prošnjo odtegnil svojo roko, s katero je tako bridko nameraval zadeti slavno habsburško hišo.

Do solz ginjen je bil nadvojvoda, ko so mu poročali o zvestobi in ljubezni njegovih vojakov. Zbral je še svoje zadnje moči in smehljaje rekel: »Če moji pogumni vojaki s svojimi molitvami oblegajo nebo, morajo zmagati. Toda zgodi naj se volja božja.« In onemogel je zopet omahnil nazaj na posteljo.

Njegovi vojaki so pa v resnici zmagali. Nadvojvoda Albreht je ozdravel. Koliko veselje je zavladalo ob tej novici v celi armadi! In kakšna radost in vriskanje, ko se je prvič pokazal svojim vojakom, sicer bled in zdelan

vsled bolezni, a vendar zdrav in poln novega življenja.

Duhovnik na Višarjah je pa zaznamoval v cerkveno kroniko datum vojaškega romanja za nadvojvodo Albrehta in pristavil željo, da bi ljubi Bog še mnogo, mnogo let ohranil slavnega in dobrega maršala.

Prišli so vroči, težki dnevi 1. 1866 v Italiji, in med njimi najbolj vroči, oni pri Kustoci, 24. junija, ki je Italijanom in njihovega kralju Viktorju Emanuelu pokazal, kaj zmora avstrijska moč. Pijemonteži so bili docela poraženi, bitka slavno dobljena, in nadvojvoda Albreht, zmagalec pri Kustoci, je šel od ust do ust. Prišli in minili so dnevi nemško avstrijske vojske, novo brambeno vprašanje, preureditev armade, osvojitve Bosne in Hercegovine: nadvojvoda Albreht je bil kot vrhovni poveljnik poleg cesarja vedno zraven in je ostal krepak in zdrav.

Štiri leta po oni nevarni bolezni je zaročil svoje edino dete, nadvojvodino Marijo Terezijo, z vojvodo Filipom Vitemberškim; v teku nastopnih let je gledal rasti in mreti vnuke in ostal vedno isti, neomahljiv v svoji veri in v zaupanju v Boga.

Bilo je leta 1887, ko se je sivolasi nadvojvoda mudil v Trbižu na Koroškem. Krasna narava Korotana mu je prijala in brezdvomno so mu v duši vstajali spomini na prošle dni.

Ljubko in mirno je zrla višarska božjepotna cerkva z visoke gore v daljavi v nižino; zopet so vrele množice po strmi poti, linški škof dr. Kahn sam je bil gori in pridigoval in spovedoval. Tedaj pravi nekega dne nadvojvoda: »Jutri gremo na Višarje.«

Rečeno, storjeno. Od Trbiža do »angela« pod goro se je nadvojvoda peljal v vozu, spremljan od svojega adjutanta in telesnega zdravnika; od tu ni mogel voz več naprej; trije konji so že stali tam pripravljeni in na teh je šlo sedaj po strmi, težavni poti navzgor. Dve uri so hodili, predno so dospeli na vrh, in 70letnemu visokemu gospodu se njegova starost ni mnogo kazala.

Medtem se je bila na gori že raznesla novica: »Nadvojvoda Albreht, sivolasi maršal avstrijske armade, prihaja!« In sto in sto oči je od zgoraj bilo uprtih v prihajajočega visokega in častitljivega romarja. Obvestili so o tem škofa; ta oni dan še ni opravil svete Daritve. Pravočasno je mogel še z duhovniki, kolikor jih je bilo navzočih na gori, priti do cerkvenih vrat, kjer so slovesno sprejeli nadvojvodo in ga peljali k sedežu v cerkev. Nato je škof daroval sveto mašo, in ljudstvo, ki je v svečani tihoti napolnjevalo cerkev do zadnjega kottička, je moglo videti, kako je slavní vojskovodja, kakor eden izmed njih, klečal in ponižno molil; in z njim je molilo vse, kar je bilo v cerkvi.

Služba božja je bila končana; še nekaj trenutkov je ostal nadvojvoda zatopljen v molitev, nato je vstal in se podal iz cerkve, kjer se je s škofom in

navzočimi duhovniki prijazno pogovarjal. Ko se obrne k duhovniku, ki je bil uslužben na božji poti, in mu hoče ta v pozdrav spregovoriti nekaj besed, ga nadvojvoda prekine z besedami: »Ali veste, kaj me je danes privedlo tu sem gori?«

Vsi so bili radovedni na odgovor. »Ravno petindvajset let je,« začel je sivolasi nadvojvoda in obraz se mu je zresnil, »takrat sem bil nevarno bolan. Tedaj so moji vojaki prišli semkaj na božjo pot in molili zame. In glejte, jaz sem, hvala Bogu, ozdravel in živim še danes. Danes sem prišel pa jaz in molil za svoje dobre vojake in za našo avstrijsko armado — — —«

Obmolknil je; tudi ostali so molčali: priproste besede velikega vojskovodje so govorile dovolj. In česar niso mogle povedati besede, to so izražali mogočni slava-klici, ki so v tem trenutku zaorili med množicami pred cerkvijo, spremljani od grmenja topičev, ki so od gore do gore odmevali naznanjali ljudem v nižavi in po sosednjih gričih, da se vrši na Višarjah nekaj posebnega, nekaj izrednega.

Še nekaj časa se je nadvojvoda pomudil na višarskih razglednih točkah in se nato poslovil od ljubke božje poti. Kosil je zopet v Trbižu.

Župnik na Višarjah je pa zopet zvesto zabeležil v božjepotno kroniko ta ganljivi dogodek kot jubilej najlepše in najčistejše vrste. Dan 25. junija je pristavil kot pričo poznejšim časom in rodovom.

Molitev je pristojala še vsakemu knezu, pobožnost in hrabrost sta sestri; v vojski se je to vedno izkazalo kot resnično.

Razne stvari.

H katastrofi »Titanica«. Amerikanska družina Cornel G. Amans, obstoječa iz obeh zakoncev, sinčka in matere soproge, je vsled malenkostnega slučajja odšla smrti v morju. Amerikanci so se odpeljali iz hotela v Southamptonu k luki, da bi se ukrcali na »Titanica«. Kočijaž pa je namesto »White Star Line« razumel »Red Star Line« ter je odpeljal potnike na pomol, kjer je bil zasidran parnik omenjene družbe. Ko so zapazili pomoto, je bilo že prepozno, da bi dospeli na »Titanica«, ki se je nahajal na drugem koncu luke. Poleg tega je pa nastala še precejšnja zamuda, ker so nosači z voza že zložili med tem vso prtljago in so jo morali zopet nalagati nazaj. Ko so dospeli na mesto, kjer je bil zasidran »Titanica«, je ogromni parnik že plul iz pristanišča. Družina je morala ostati v Southamptonu, vsled česar je bil mr. Amans zelo razjarjen. Zahteval je od lastnika hotela odškodnino in je grozil s tožbo, kočijaž pa je bil odpuščen. Ko pa je par dni pozneje dospela vest o grozni katastrofi, je spoznal mr. Amans v kočijažu svojega rešitelja. Sprejel ga je v svojo službo, bogato nagradil ter se zavezal skrbeti zanj celo življenje.

RAZGLED PO DOMOVINI

25 letnica »Domojuba«. V slavnostni številki našega »Domojuba« meseca julija bomo med drugim natisnili tudi zaznamek onih naših cenjenih naročnikov, ki list skozi celih 25 let redno prejemajo in plačujejo brez vsakega prestanka. V to svrhu vabimo vse take naročnike, naj nam po dopisnici naznanijo svoj natančen naslov, da bomo mogli njih imena primerjati z našimi zapisniki. Oni naročniki, ki prejemajo list v župnem uradu ali kaplaniji oziroma v društvu, morajo to svoje naznanilo dati v podpis gospodu poverjeniku, ker se sicer na take prijave ne bomo ozirali. Imen naročnikov, ki se ne bodo ravnali po tem našem navodilu, ne bomo natisnili v zaznamku.

Skupnim odjemalcem, ki so te dni prejeli račune oziroma opomine glede naročnine, bomo s koncem maja, t. j. s 23. številko, ustavili nadaljnje pošiljanje »Domojuba«, ako poprej ne zadoste svoji dolžnosti. Vsak tak prejemnik lista naj se torej požuri in pošlje naročnino.

Liberalna skrb za pogorelce na Ježici. Naš vrli poslanec in voditelj Slovenske Ljudske Stranke dr. Ivan Šusteršič je takoj drugi dan, ko je brzojavno poizvedel o škodi, vložil v državnem zboru nujni predlog za pomoč. Kako so se pa obnašali liberalci? V svojih umazanih listih so nesramno napadali vrle gasilce, ki so s svojo požrtvovalnostjo omejili ogenj. Šli pa so liberalci še dalje. Gostilničar gosp. Jurij Marenče je napovedal za Jurjevo nedeljo v svoji gostilni na Dolenjski cesti veselico v korist pogorelcem na Ježici. Liberalci so izdali v svojih listih poziv, naj se liberalci ognejo te veselice, prirejene v korist pogorelcem in naj gredo na liberalno žrenje, katerega so liberalci v svoj prid priredili na ljubljanskem Gradu. Tako so liberalci pokazali, kako čutijo liberalna srca, kadar je kdo v nesreči. Dasi je v nedeljo veselico pri Marenčetu pokvaril dež, je vendar g. Marenče poslal za pogorce 50 K 70 h. Čast mu!

Dolenjcem, ki prihajajo v Ljubljano, priporočamo na Dolenjski cesti gostilno Jurija Marenčeta v bližini kolodvora in gostilno g. Putricha. Ondi bodo pošteno in prijazno postreženi.

Shod na Križni gori pri Ložu priredi cirčniško okrožje Orlov dne 12. maja s sledečim sporedom: 1. Ob devetih sveta maša v romarski cerkvi. 2. Po službi božji javen ljudski shod pred cerkvijo, ob neugodnem vremenu pa v romarski hiši. Udeležijo se Orli celega okrožja polnoštevilno.

Cerkvena vest. Na birmovanje in kanonično vizitacijo se je dne 30. aprila

odpeljal v litijsko dekanijo presviti g. knezoškof. — Prestavljen je iz Slavine č. g. Frid. Rodič za ekspozita v Matenjo vas. Za župnika v Krašnji je imenovan č. g. Fr. Sparovec iz Vrhpolja pri Moravčah, v Trboje pri Kranju pa dobe za župnika č. g. Mart. Štularja, doslej prefekt v Št. Vidu nad Ljubljano.

Šentpetersko okrožje Orlov v Ljubljani priredi v nedeljo, 19. maja t. l., velik mladeniški tabor v Šmartnem ob Savi. Ob 9. uri bo shod pred cerkvijo v Tomačevem, kjer govori br. dr. Lovro Pogačnik. Ob pol 10. uri odhod v Šmartno, kjer bo ob 10. uri na prostem sv. maša, katero daruje preč. gospod župnik Janko Petrič. Po sv. maši shod pred cerkvijo, kjer govori g. dr. Janez Krek. Popoldne ob 3. uri šmarnice, po šmarnicah ljudska veselica. Na ta veliki mladeniški tabor že danes opozarjamo, da se ga v čim večjem številu udeležijo!

Zdravniško službo v Lukovici bo začasno oskrboval g. dr. M. Hočevnar iz Domžal. Vsa sobota popoldne bo ordiniral v Lukovici in bo deloval opravljal tudi vsa zdravniška opravila v okrožju Lukovice.

Za častnega občana občine Toplice je imenoval občinski odbor Toplice zaslužnega župana šmihelsko-stopiške občine g. Zurca.

Zlato poroko stá obhajala dne 2. maja v Zagorju na Krasu Matija Fatur in njegova soproga Neža roj. Domicelej. Slavljenc je bil v Zagorju 30 let župan in je nad 60 let že cerkveni ključar. Zlato poroko je blagoslovil njiju sin č. g. Jakob Fatur, kaplan v Sv. Križu pri Kostanjevici.

Nadrevizor g. Pušenjak je že toliko okrevljal, da lahko izvršuje najnujnejše posle. Nevarna rana na glavi, ki jo je dobil pri nesrečnem padcu, se že celi. Upanje je, da bo vrli naš organizator v kratkem času popolnoma okrevljal in bo zopet nadaljeval svoje organizatorično združeno delo.

Smrtna kosa. Na Vojskem je umrl gosp. Anton Sedej, oče kaplana Sedeja. Bil je 44 let cerkvenik in organist. R. I. P.!

Povozil je vlak na kamniški železnici pri Jaršah dne 5. t. m. zvečer ob pol 10. uri 51 let staro Marijo Kvas, po domače Hođnikovo iz Spodnjih Jarš. Metala jo je božjast.

Ubila se je na stopnjicah v stanovanju 82 letna vdova Marija Kranjc, po domače Kržička v Cerknici v nedeljo, dne 5. maja jutraj. Dobila je nevarno rano na desnih sencih in je kmalu nato umrla.

— **Ogenj pri mrliču.** Dne 3. maja opolnoči se je vnela od sveč, ki so go-

rele pri nekem mrliču na Bovbeku pri Zagradcu na Dolenjskem, slama v zidanici. Zidanica je pogorela. Mrtvo truplo so komaj rešili, da ni zgorelo. Na zidanici je spal sin, ki bi postal tudi kmalu žrtev ognja. Zgorelo je nekaj denarja in obleke.

Slovenski potniki na »Titanicu«. O slovenskih potnikih na »Titanicu« se poroča, da se je otel Franc Karun z Milj pri Šenčurju, ki je v rešilni čoln spravljal svojo petletno hčerko Ano in tudi sam tam ostal. Utonil pa je kovač Janez Mrkun z Bele pri Preddvoru, ker ga niso spustili v čoln.

Nesreča na železnici. Dne 2. maja jutraj ob pol štirih so našli med vozovi na južnem kolodvoru v Ljubljani premikača Miho Otrina, očeta štirih otrok, umirajočega, ki je po prenešanju v bolniško sobo umrl. Kako se je Otrin ponesrečil, še ni natančno dognano.

Požar v Gameljnih. V nedeljo, dne 28. aprila ob četrta na 11. uro ponoči je izbruhnil požar na skednju Ivane Koncilja v Srednjih Gameljnih in se takoj razširil na bližnja gospodarska poslopja, katera so bila lesena in s slamo krita. Domača požarna bramba je bila takoj na mestu. Ogenj se je razširil na 3 metre proč stoječi Kozeljev hlev in na drugi strani stoječo Zagarjevo hišo. Gasilcem pa se je posrečilo tu ogenj pogasiti. Najpristrénejša zahvala gre domačemu gasilnemu društvu ter gasilnim društvom iz Ježice, Tacna, Vižmarjev in Št. Vida, ker so v tako nepričakovano hitrem času prišla na pomoč. Kako je ogenj nastal, še ni znano, najbrže je ogenj zanetila zlobna roka. Škoda znaša, ker je orodje in tudi vozovje zgorelo, do 4000 K, zavarovanje pa znaša 900 K.

Boj proti hroščem, katerih je letos precej, se je že začel. Občinski odbor mokronoški je sklenil kupovati hrošče po 8 vin. liter; na ta oklic so prinesli otroci v treh dneh 2050 litrov hroščev. Zanimivo bi bilo, ko bi se po končani bitki iz cele Kranjske sestavilo število o pokončanih hroščih.

Očeta umoril. Med posestnikom Francetom Pere in njegovim sinom Antonom v Zagorju pri Kozjem na Štajerskem, je nastal prepir. V prepiru je sin zgrabil kuhinjski nož in z njim večkrat sunil očeta v prsi. Oče se je smrtno-ranjen zgrudil na tla. Dan nato je pa za poškodbami umrl.

Strašna nesreča se je te dni zgodila v Mariboru. Nek hlapec je peljal po Jožefovi ulici težko obložen voz drv. Pod voz je po nesreči padel šletni učenec Franc Leks. Kolo mu je šlo čez glavo in mu je popolnoma zdrobilo. Bil je na mestu mrtve.

Ogenj. Dne 4. t. m. popoldne ob pol štirih pojavil se je požar pri posestniku Pavlu Erjavcu v Dragi pri Višnji gori. Zgorela je samo streha ter nekaj živil, ki so bila pod streho spravljena. Škoda cenijo na 800 K. Pogorelec je pa zavarovan pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani za 400 K. Kako je požar nastal, se ne da dognati.

Požar. Pri mizarju Jožefu Medvedu v Takovem pri Rogatcu je nastal v hiši ogenj, ki jo je popolnoma uničil z vsem pohištvo, mizarским orodjem in živčjem. Ker je bilo spravljenega veliko mizarskega lesa, se je ogenj naglo širil in je bilo gašenje skoro brezuspešno. Medved trpi 12.000 K škode, zavarovan pa je samo za 5800 K.

Pijača jo je umorila. Zakonska Ana in Pavel Motošek v kozjanski okolici sta popivala v neki gostilni. Ko sta se vračala domov, je mož ženo, ki je hotela iti svojo pot, pustil samo. Drugo jutro pa so jo našli z ranami na glavi mrtvo v cestnem jarku. Motošek je večkrat padla in končno smrtnoposkodovana obležala v jarku.

Ameriški vest. Ponesrečili so se: V Primeru, Colo. Jan. Konda, 22letni mladenič iz metliške okolice. Zlomilo mu je obe roki; v Newomertownu, O. je vzpenjača ubila 38letnega Kar. Severa iz Metnega pri Zatičini; v rovu v Berwindu, Colo. je pa ubilo Petra Lukopipen iz Tomaja na Goriškem. — Umrli so: 68letni Josip Kenik iz Zvirč na Dol. v Clevelandu, Ivan Vidmar iz Žužemberka v Pittsburgu, 20letna Elizabeta Grebenc z Vrhnike v Clevelandu, v Evelethu pa Fr. Zidar in Frančiška Drožovič.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gorenjske novice

g Iz št. Vida nad Ljubljano. Prazna slama. Z liberalci se prerekati in na njihove lažnjive izbruhe odgovarjati se pravi mlatiti prazno slamo. Ker nas pa predzadnji »Domoljub« sam opozarja na neke napade na našo hranilnico v liberalnih listih, od-

govarjamo samo tole: Za svoje poslovanje v naši hranilnici smo mi odgovorni samo Zadrugi Zvezi, občnemu zboru članov hranilnice in pa c. kr. vladi, v kolikor to zahtevajo postave, pa nikomur drugemu, najmanj pa lažnjivemu in od nevoščljivosti razjednemu dopisniku kakega liberalnega časopisa. Naša hranilnica ima tekom šestih let svojega obstanka nad šest milijonov kron prometa, je vsako leto javnosti in pristojnim oblastem predložila čiste in jasne račune, potrjene od občnega zbora in nadzorovalnih oblastij. Kdor torej ne zaupa naši hranilnici, ki ni bila ustanovljena iz sovraštva in iz nevoščljivosti, marveč v blagor in korist naše domače občine in župnije, ta naj pri nas denar dvigne ter ga nese v glavno slovensko ali pa v šentviško liberalno. V št. Vidu nad Ljubljano, dne 5. maja 1912. Za načelstvo: Zabret. — Hranilnica in »čebelica« izkazujeta za mesec april t. l. sledeči promet: Hranilnica: Hranilnih vlog vplačanih 29.072 kron 75 vin., dvignjenih 13.183 K 27 vin.; posojil vrnjenih 11.713 K 78 vin., izplačanih 9829 K 70 vin.; vsega prometa 102.623 K 56 vin. V »čebelico« se je vložilo 189 K 20 vin.; od novega leta do sedaj pa so otroci v »čebelici« naložili že nad 800 kron. — Hranilnica pa ima v letošnjih štirih mesecih prometa 360.720 kron. — Ruja voga hrošča šolski otroci prav pridno nabirajo in uničujejo, pa tudi odrasli bi se morali bolj zavzeti za to, da se ta nevarnost vsaj nekoliko zajezi. V ta namen je naša hranilnica določila prispevati 100 kron, drugo plača občina št. Vid.

g Iz Sorice. Občinske volitve. V doglednem času bomo zopet prišli do občinskih volitev, ki so bile v decembru 1911 vsled raznih nepostavnosti razveljavljene. Tudi sedaj zna biti ravnotako. Pri županstvu hočejo zvo-
nec nositi, oziroma obdržati liberalni birt in nas vladajo prav po »hrvaško«. Tam doli za Kulpo komisari Hrvate feldvebel Cuvaj, pri nas pa bivši orožnik gosp. Jernej na Zalem logu. — Poglejmo to hrvaško vlado! 1. Pri občinski seji se ima voliti reklamacijska komisija za občinske volitve. Ravnokar so volili v »mirovno sodišče« pet mož, med njimi tri liberalne birte. Župan pravi: »Kaj bomo še volili! Tisti, ki so izvoljeni v mirovno sodišče, naj bodo še reklamacijska komisija.« Glasovalo se ni. Ali ni to po hrvaško? 2. Volilni imeniki so razporeženi. Župan oblastno določi, da so le po dve uri na dan imeniki na vpogled. In ko pridejo volilci imenike pregledovat, jim iz milosti dovoli še eno uro! Kdaj pa so uradne ure, g. župan? Ali res samo dve uri na dan? Ali ni to po hrvaško? 3. V seji reklamacijske komisije se rešujejo reklamacije. 42 reklamiranih in opravičnih volilcev se odkloni, češ, da v reklamaciji ni navedeno, zakaj imajo volilno pravico. V I. imeniku lanske leto so pa bili vsi sprejeti. (Volilni imenik III. razreda je topot sestavljala županova »žlah« »erz« liberalni učitelj Jožek iz Sorice, doma iz Železnikov.) — Svaka sila

do vremena, pravijo Hrvati in mi ravnotako. Može, kmetje, volilci, pravična stvar mora končno zmagati. Nismo na Hrvaškem. Kviško zastavo Slovenske Ljudske Stranke in zmagamo gotovo prejalislej. Kdo je pri zadnjih volitvah dobil najmanj glasov? Ali ne g. Strojce v oba Pohmana. To peče, kajne? Utajite, če morete! Ljudem bodete že sami oči odpri. Le delajte tako naprej. Na svidenje!

g Tržiške novice. Društvo Sv. Jožefa napravi prihodnjo nedeljo izlet na Brezje. Odhod iz Tržiča okoli pol 7. ure zjutraj. Na Brezjah bode ob 9. uri sv. maša za društvo. Popoldne izlet iz Brezij v Ljubno k šmarnični pobožnosti. — Umrli je v nedeljo, dne 5. t. m. nenadne smrti g. Rajko Pollak, sodnik v pokoj. Naj počiva v miru! — Procesija Sv. Florijana je bila zelo veličastna. Udeležila se je procesije požarna bramba z zastavo, Orli v krojih za društveno zastavo, šolska mladina in razna druga društva.

g Zahvala. Slavna Kranjska hranilnica v Ljubljani je darovala občini Gorje, oziroma podobčinam Zasip, Podholm in Dobrava v svrhu zgraditve novega postajališča »Podholm—Vintgar« na progi Jesenice—Trst znatno podporo 1000 kron, za kateri dar se obdarovana občina najlepše zahvaljuje.

g Boh. Srednja vas. V nedeljo, dne 28. pr. m. sta se vršila občna zbora »Kmetijskega društva« in »Hranilnice«. Kakor je razvidno iz računskih zaključkov, je bilo delovanje obeh zadrug v preteklem letu zopet prav uspešno. Promet je bil večji kot navadno druga leta, in sicer pri Kmetijskem društvu 482.114 K 91 vin., pri Hranilnici pa 879.923 K 19 vin. Čistega dobička izkazuje Kmetijsko društvo 678 K 35 vin., Hranilnica pa 1664 K 85 vin. Oba zavoda zaslužita vsled svojega požrtvovalnega dela pač vse naše zaupanje, zato se jih oklepajmo zvesto tudi v prihodnje, in sicer v vseh slučajih, ne samo v skrajni sili! Žal, da se nahaja tudi med nami nekaj takih, katerih glavno opravilo je laž in obrekovanje naših zadrug in društev. Razumen človek pač vé razsoditi, kje je resnica, zato se na take ljudi ne ozirajmo! Občinski odbor je v svoji zadnji seji sklenil resolucijo na deželni odbor, v kateri protestira proti nečuvnemu nastopu živinozdravnikov glede živinozdravniškega tečaja in pozivlje deželni odbor, naj vztraja pri svojem sklepu, da se ustanove taki tečaji po deželi, ki bi bili v veliko korist kmetiškemu stanu. — Konstituiralo se je tudi članstvo mirovnega sodišča po novem zakonu. — Kakor čujemo iz zanesljivega vira, se bo določilo pri okrajni cesti začelo v najkrajšem času. Upamo, da bo to resnica. Preložitev ceste med Srednjo vasjo in Studorom je že zaradi življenjske varnosti nujno potrebna. — Načrti in proračun za vodovod Srednja vas — Studor — Fužina so došli in so na vpogled pri županstvu. Ako nočemo, da se vsa stvar zopet zavleče, se bo treba prebivalcem teh vasi v najkrajšem času od-

ločiti, v kakšni obliki se načrti sprejmejo. Ta vodovod bi bil res za pozne rečeve neprecenljivega pomena. Z ozirom na obsežnost vodovoda tudi proračun ni previsok. Glejmo, da ne napravimo ugodne prilike!

g Selca. (Izjava.) Ker se zadnji čas razširjajo vesti, da se hoče v dvorani tukajšnjega Slov. kat. izobraževalnega društva uvesti ples, izjavlja tem potom podpisani odbor, da tega ni nikdar nameravalo in tudi v prihodnje ne namerava ter imenuje vsakogar lažnika, ki bi kaj takega trdil. — Odbor Slov. kat. izobraž. društva v Selcih.

g Sv. Helena. Neizprosna smrt nam je pobrala v teku enega tedna dve zgledni ženi in materi: Marjeto Kovič iz Petelinj, na belo nedeljo, v starosti 37 let; 20. aprila pa je umrla Ana Repnik iz Vinj v starosti 47 let. Obema rajnicama je izobraževalno društvo napravilo lep pogreb. Ostali družini pa naše iskreno sožalje!

g Moravče. Občinski zbor Kmetijske zveze se je vršil ob precejšnji udeležbi dne 28. aprila po prvi maši. Poročilo o delovanju in velikem pomenu Kmečke zveze je podal kaplan Demšar. Zopetni veliki uspehi te politične organizacije so se pokazali pri občinskih volitvah v okraju; posebno važno pa je za okraj, da se je iztrgalo liberalcem iz rok okrožni zdravstveni zastop. Nato je govoril dr. Krek o najvažnejših političnih vprašanjih sedanjega časa in dal različna pojasnila. Popoldne pa so izborna igrala dekleta dve igri, g. dr. Krek pa je govoril o ženskem vprašanju. Za lep dan hvala mu! — Okrožni zdravnik iz Domžal bo pribajal vsako soboto popoldne v Lukovco, dokler ne bo nov zdravnik za Brdo imenovan. Kdor ima kaj opraviti, naj se tedaj zgasi. — Orli prirede 2. junija večjo prireditev, na kar že zdaj opozarjamo.

g Cerklje na Gorenjskem. Letos je spomlad nenavadno mrzla. Marec je bil tako gorak, da si se lahko grel na solncu, vse je bujno rastlo, a nastal je mrz, da je vsa rast zastala. Tri tedne je bila skoraj vsak dan slana, da je bila zlasti detelja vsa zmrznjena. Čudno to o tem času! Zdaj se je pa že ogrelo; v nedeljo je bilo precej dežja, ki je namočil razsušeno zemljo, a gorkota je privabila tudi hrošče, ki so se v nedeljo dopoldne pred dežjem kar zaletavali v človeka. Mladi in stari morajo iti nad tega škodljivca, da nam črvi ne bodo preveliko škodo naredili. — V četrtek, na Vnebohoda dan, bo Marijina družba uprizorila igro »Junaška deklica«, katera se bode v nedeljo ponavljala. Začetek ob pol štirih.

— **Novice iz Polhovega Grada.** Med tem, ko so ljudje prej prav malo mrli, jih je pretekli teden kar šest pobralo. Na Potoku sta umrla dva sosednja gospodarja: Jakob Zalaznik, podomače Kmet, in Janez Peklaj, podomače Plahtej. Enega so pokopali v petek, drugega v nedeljo. — Med mladino razsaja davica in je že precej otrok pomrlo. — Na sv. Florijana dan zvečer se je

vnel v Letniku pri Spodnjem Velikvrhu lep vezan kozolec in pogorel do tal z vsem, kar je bilo v njem. Prizadeti ima veliko škodo, posebno, ker ni bil zavarovan, kakor pri nas mnogo drugih ne. Pri čimdalje bolj pogostnih požarih naj ljudje zavarovanje nikar ne odlašajo. Zavarujejo naj se pri domači »Vzajemnici«, ki je znana po svojem nizkem vplačevanju in vestnem izplačevanju v slučaju nesreče.

Dolenjske novice

Za naše vinogradnike. V državnem zboru so vložili naši poslanci nujni predlog, ki se glasi: Nujni predlog poslancev Jarca, Hladnika in tovarišev radi podpore vinogradnikom v okrajih Krško, Novo mesto in Črnomelj, ki se glasi: V noči od 12. na 13. aprila, in še bolj v sledeči noči je pozeba ogromno škodo povzročila. Sadno drevje, ki je bilo že v cvetji, ne bode doneslo sadu. Še veliko hujša škoda je v vinogradih. Trta je večinoma že pognala. Poganki so pa pozebli in s tem je vse upanje vinogradnikov na trgatve uničeno. Škoda je tem bolj občutljiva, ker so imeli dolenjski vinogradniki že dve prav slabi vinjski letini. Ako država ne pomaže, pride čez dolenjske vinogradnike skrajna beda. Potreba je pomagati vinogradnikom z galico, da bodo trte pravočasno škropili in tako vsaj les zdrav ohranili. Vinogradniki, ki so z državnim posojilom obnovili vinograde, ne bodo mogli plačati obrokov, ki so zapadli. Zemljiški davek od oškodovanih vinogradov se mora odpisati. Ubožnim vinogradnikom bode potreba tudi potem, ko se bode škoda precenila, priskočiti na pomoč z državno pomožno akcijo. Predlagamo torej podpisani: Visoka zbornica skleni: 1. Vladi se naroča, da preskrbi potrebnih denarnih sredstev za nakup galice, ki se naj med prizadete vinogradnike razdeli. 2. Vinogradnikom, ki so dobili brezobrestna posojila za obnovo vinogradov, naj se obroki za leto 1912. in 1913. odpuste. 3. Vlada naj hitro odpise zemljiški davek za tekoče leto od vseh vinogradov, ki so trpeli škodo po pozebi. 4. Pregleda in preceni naj se škoda te pozebe, in sicer v sporazumu z občinskimi predstojniki posameznih občin in ubogim vinogradnikom naj se podpora proti bedi razdeli. O tem predlogu naj se z vsemi po poslovníku dopustnimi okrajšavami obravnava. Na Dunaju, dne 19. aprila 1912.

d V Podzemlju bo v nedeljo, dne 12. t. m., po rani maši shod Kmečke zveze, na Štrekljčevcu pa ob treh popoldne. Na obeh shodih bodeta poročala poslanca Dermastia in Jarca. — Možje, pridite vsi!

d Iz Št. Jurija pod Kumom. Dne 25. aprila je bil pri nas sijajno zaključen gospodinjski tečaj, kojega je z bistrim razumom vodila gdč. Minka Odlašakova. Tudi gdč. ročnih del, Marica Cesar, se je trudila kolikor mogoče izobraziti gojenke v šivanju in krojenju, tako, da se človek res mora čuditi, ka-

ko je sploh mogoče v tako kratkem času, se toliko naučiti. Bodi izrečena iskrena zahvala vsem cenjenim dobrotnikom, ki so nam pripomogli do tega, zares potrebnega tečaja.

d Št. Rupert. Požar. Strašna sta bila dneva 2. in 3. maj za naše liberalce. Pogorela je njihova trdnjava do tal in ostalo jim ni drugega kot jeza. Tisoč glasov imamo večine, so vpili in ponujali so nam 300 glasov na prodaj, nazadnje pa jim je zmanjkalo 182 glasov. Kupili so tele, naročili godce, pripeljali že tudi vino, — toda ostalo je vse. Najhujše pri tem liberalnem pogorišču pa je to, da niso nikjer zavarovani, torej ne dobe nobene zavarovalnine. — Zakaj so liberalci propadli? Mi smo rekli: če Bog da, bomo zmagali, liberalci pa so dejali: če hudič ni, bomo mi zmagali. Nazadnje pa je Bog pognal vse satančke in satane v družbi z šentruperskimi liberalci v njihove brloge, kjer zdaj preiščujejo o žalostnih dneh letošnjega maja. — Razmerje glasov. Prvi razred: naših 175, liberalnih 135; drugi razred: naših 318, liberalnih 258; tretji razred: naših 574, liberalnih 465 glasov. Dosegli smo več kot smo se nadejali, ker preje nismo imeli ni nobenega odbornika, sedaj pa vse. Slava vrlim volilcem, ki se niso ustrašili liberalnih laži in groženj in so složno nastopili za Slovensko Ljudsko Stranko. Lepa šentruperska dolina postala je še lepša, ko je pokopan smrdljivi in lažnjivi liberalizem in so izgubili liberalci največjo občino na Dolenjskem, ki so jih imeli v svojih rokah!

d Št. Janž. Sijajni uspeh S. L. S. pri občinskih volitvah v Št. Rupertu je popolnoma poparil najstrašnejšega brezverskega agitatorja Anzelna. Ta človeček se je trudil in pridušal čela dva meseca. In res je vjel — pri nas skoraj vse volilce na svoj lim. Pa vse nič ni pomagalo brezverskim liberalnim ljudem na tleh v lepi šentruperski fari. Čudimo pa se, da se morejo močje pustiti po sokolsko vloviti od ljudi, iz katerih ust teče dan za dnem vsa gnojica brezverstva, kletvinje, laži; tistih ljudi, katerih edini namen in cilj je uničiti duhovnike, cerkev — vero. Taki možje pač niso v hlačah. Lepo je pripomnil naš mož, ki je slišal o njihovi zmagi: »Ali so bili kaj zavarovani, ki so tako strašno pogoreli!«

Notranjske novice

n Iz Zagorja na Krasu. Pretečeni teden se je tukaj vršila lepa slovesnost, ki bo ostala vsem v najboljšem spominu, slavnost, ki je zelo redka. Matija Fatur in njegova žena Neža, po domače Petrskovi so praznovali zlato poroko, katero je blagoslovil njihov najmlajši sin kaplan gospod Jakob. Bilo je nad 40 parov svatov, ki so se v procesiji med znanim lepim potrkavanjem za-

gorskih zvonov bližali cerkvi, kjer sta bila slavljenca pred 50. leti poročena. Njihov sin je imel svojim starišem ganljiv nagovor, da ni ostalo nobeno oko suho. Med sveto mašo bila sta oba obhajana. Po cerkveni slovesnosti se je vršilo skupno kosilo, pri katerem se je izrekla marsikatera resna in šaljiva beseda. Omenimo še, da je zlatoporočenec že nad 60 let cerkveni ključar in da je bil 30 let župan zagorski; kot moder gospodar zaslužil si je za občino zaslug in bi pač zaslužil kako odlikovanje iz višjega mesta. Zlatoporočenecma kličemo: Bog ju ohrani še dolgo vrsto let!

n Lož. Pred kratkim se je vršila pri nas zanimiva sodnijska obravnava. Načelnik gospodarskega odseka našega mesta g. Franjo Lah je tožil g. Maksa Prezelja, ker se je ta izrazil v neki vlogi na mestno županstvo, da se čudi Ložanom, kako morejo takemu človeku kot je g. Lah še zaupati. Med drugimi mu je tudi očital, da računi gospodarskega odseka niso bili v redu, ko so bili razpoloženi in da ni bilo v njih vpisanih več postavk. Nočemo preiskavati, ali je imel g. Prezelj prav, da je dal javno duška svojemu začudenju, tudi nas ne zanima, po koliko mesecev skupaj je g. Lah abstinent, kot je to poudarjal njegov zastopnik, zanima nas pa nam čisto novo naziranje glede računov, ki ga je zastopal zagovornik g. Laha. Konstatiralo se je namreč, da računi še niso bili sklenjeni, ko so bili razpoloženi. Zastopnik g. Laha je trdil na to, da se računi lahko razpolagajo neskljenjeni, in se posamezni prejemki, ki so došli potem, ko so računi razpoloženi vpišejo naknadno. Če obvelja to naziranje, potem vsako zastopstvo razpoložijo račune že sredi poslovnega leta, in mi trdno pričakujemo, da razpoložijo naš gospodarski odsek račune za tekoče leto prav v kratkem. Vprašanje je le, kakšen pomen ima tako razpolaganje računov. Kdo naj bo pa potem iz takih računov še na jasnem, kako se je v preteklem letu gospodarilo z mestnim premoženjem?

n Žiri. Novo parno brizgalno si je omislilo gasilno društvo v Žireh. Poizkusi, katere so imeli z novo brizgalno, so se vrlo obnesli. Za našo dolino, kjer je v poletnem času veliko hudih ur in vremenskih nezgod je bila parna brizgalna prava potreba. Stroški, ki so združeni s to novo napravo, so seveda obilni. Če pa uvažujemo naklonjenost, katero žirovsko društvo uživa, smemo upati, da bodo kmalu poravnani ti troški, zlasti ker je tudi deželni odbor v obče naklonjen glede podpor dobrodelnim društvom. Blagoslovljena je bila nova brizgalna v nedeljo po sv. Florijanu. Slavnosti so se udeležila bratska društva iz Dobračeve, ki je prišlo z zastavo in polnoštevilno, dalje iz Rovt in iz Ledin, oboji, zastopani v obilnem številu. Slavnost se je pričela s sveto mašo, katere so se društva, z domačo gasilno godbo na čelu korporativno udeležila. Po sveti maši je bil blagoslov brizgalne, pri katerem je v kratkem

nagovoru domači g. župnik omenil, kako v velikih nezgodah, vse, kar po naravi kliče k Bogu in je torej naravno, da se z blagoslovom izroči božjemu varstvu orodje, ki je namenjeno bližnjemu v pomoč v urah nesreče, pri katerih odvratni ima Bog zadnjo besedo. Po popoldanšnji vaji je bila veselica, katere čisti dohodek je bil namenjen v pokritje stroškov.

n Iz Idrije. 30. aprila popoldne se je v jami obesil za pas 22letni rudar Janez Rijavec. Kaj takega se menda še ni pripetilo, odkar se rudari na zemlji. Samomorilec je bil doma iz Sp. Idrije. Pokopan je bil cerkveno, ker je bil slaboumen. — 1. maja so tuk. socialni demokrati zopet napravili po mestu svoj običajen obhod z rudečo zastavo in godbo. Potem jim je v pivarni po stari navadi govoril Anton Kristan iz Ljubljane. Popoldne so imeli istotam svojo zabavo. Udeležba je bila precej manjša, nego lani. Morda učinkuje izgubljena brezplačna dobava žita in drv na rudarje. Zeleti bi bilo skoraj, da se ljudje izpametujejo ter se več ne pustje za nos voditi od raznih ljudskih osrečevalcev. — Z a p u s t i l je naš kôrt vsem gostilničarjem idrijskega okraja znani bivši vodja užitninskega urada F. Rogel. Bog z njim! — 3. maja je padel dimnik kot zadnji ostanek bivšega šahla sv. Terezije. Trije dinamični naboji so spravili velikana k tlom. Kmalu ne bo nobenega znamenja, kjer je stala ta za idrijski rudnik nekdanj tako važna stavba. — P o p r a v i l a na državni cesti od Podroteje do konca Zale so se oddala skupnim konkurentom gg. J. Kacinu, F. Didiču in J. Lapanja za vsoto 95.500 K. Prav je, da dobe domačini delo in zaslužek. — S l a v n o z n a n i idrijski zeljnati »flanci« letos ne bodo poceni, ker jih je malo. Vzeli sta jih silno burja in pa slana. — Z l a ž j o in nesramnim denunciranjem — ustmeno in po časnikih — si skušajo idrijski soc. demokrati olajšati svoje težavno stališče, na katero so zašli s svojo neumno politiko. Lepa taka stranka! Zelo se motijo, če mislijo, da bodo kakega pristaša S. L. S. oplašili. Naj tudi ne mislijo, če imajo slučajno v Idriji nekoliko zaščite, da jim bodo klerikalci za kunjino bodo tako plesali, kakor jim bodo oni godli. Povemo jim, da bomo vsako najmanjšo krivico, prizadeto našim somišljenikom, svoj čas in vsakemu primerno povrnili! Ste razumeli?

n Iz Črnega vrha nad Idrijo. Zadnje čase se je spravljal veleum liberalnih mlečnozobnikov nad našega splošno priljubljenega čast. gospoda kaplana. Vso svojo umazanost so pokazali z lažnjivim dopisom v eni zadnjih števil »Slov. Naroda«. Že vemo, kje jih čevlji žuli. Liberalnim fantalinom svetujemo, da si v prihodnji prvo ogledate svoje redke vrste, poštene ljudi pa pustite pri miru! Sicer s svojim lažnjivim napadom gospodu kaplanu tako nič ne škodujete, ker je že preveč vdomačen resnični pregovor, ki pravi, da kar li-

beralec hvali, ni nič prida. Iz dopisov »Slov. Naroda« smo pa spoznali, da liberalna kukavica povsod enako kuka.

Društveni vestnik

NAPOVEDANE PRIREDITVE:

Dekliške Marijine družbe vrhniške dekanije priredijo dne 20. majnika t. l. na Dobrovi svoj dekanijski shod. Sv. obhajilo prejmejo družabnice pri večih sv. mašah, kadar dospejo tja. Ob pol 9. uri je govor škofijskega vodnika Marijinih družb, potem slovesna sv. maša, po sv. maši zborovanje na prostem. Naj bi se tega shoda udeležile družbe vseh župnih vrhniške dekanije! Na svidenje pri Mariji!

Postojna. Dekanijski odbor izobraževalnih društev ima v nedeljo, dne 12. maja, ob 5. uri popoldne svojo sejo v št. Petru. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika in tajnika. 2. Socialni kurzi za mladeniče. 3. Slučajnosti.

Lesce. V nedeljo, dne 12. maja priredi hračka knjižnica »Slovenske dijaške zveze« veliko veselico in Leschah pri »Triglavu«. — Vspored: Srečolov in šaljiva pošta. Vnjes igra brezniški tamburaški zbor in poje moški pevski zbor. — Začetek ob pol 4. popoldne. Vstopnina za osebo 20 vin. (V slučaju slabega vremena drugo nedeljo.) Po veselici prosta zabava. Pridite polnoštevilno! Ker je čisti dobiček namenjen knjižnici »Slovenske dijaške zveze« v Hrašah, se preplačila najhvaležnejše sprejemajo. — Odbor.

Iz Mekinj. Tukajšnje izobraževalno društvo bo priredilo na Vnebohodu, dne 16. majnika, ob pol 4. popoldne v društvenem domu prelepo, spodbudno igro v petih dejanjih: »Andrej Hecfer«. Igra je polna krasnih, pretresljivih prizorov iz za dobe osvoboditve naše Avstrije izpod francoskega jarma. Živo nam slika, kako velike čine more storiti tudi preprosto kmečko ljudstvo, ki je prešinjeno od domovinske ljubezni. — Pridite od blizu in iz okolice, odšli boste z zadovoljstvom in najboljšimi vtisi od prelepe igre!

Iz Tržišča na Dolenjskem. Dne 16. maja, na Vnebohodu Kristusov, se ustanovi v Tržišču telovadni odsek Orel. — Spored: 1. Točno ob pol 2. uri popoldne sprejem gostov v društveni dvorani. 2. Ob 2. uri sprevod v cerkev k popoldanski službi božji. 3. Po litanijah mladeniško zborovanje pred društvenim domom. 4. Ljudska veselica istotam. — Sodeluje slavna orlovska godba iz Radeč pri Zidanem mostu. Vstop vsakemu prost. Bratski odseki ter prijatelji od blizu in daleč, na veselo svidenje! Odbor.

Slovensko katol. izobraževalno društvo »Siražna« na Dunaju priredi 12. maja t. l. zabavni večer v dvorani »Zur schönen Schärferin«, VI., Gumpendorferstrasse 101, s sledečim sporedom: 1. Fr. Ferjančič: Töne, sönce, töne. (Mešani zbor.) — 2. S. Gregorčič: V pepelnici noči. (Deklamacija.) — 3. Svrčanje. (Tamburaški zbor.) — 4. Večer na Savi. (Tamburaški zbor.) — 5. Lepa Parižanka. (Tamburaški zbor.) — 6. Jos. Stritar: Orest. (Dramatičen prizor.) — 7. Ant. Foerster: Saj ni čuda. (Zenski zbor.) — 8. Nemški ne znajo. (Burka v enem dejanju. Spisal Jakob Alešovec.) — Po igri prosta zabava.

POROČILA O PRIREDITVAH:

Stara Vrhnika. Prvi redni občni zbor našega telovadnega odseka Orel, kateri se je pred nedavnim časom vršil, je pokazal, kaj vse zamore storiti skupna moč za dobro stvar navdušenih fantov. Eno leto delovanja imamo za seboj; res ni veliko, a lahko rečemo, da si nismo mislili izprvega, ko se je Orel ustanovil, da bo tako lepo deloval ter dosegljivo kdekoli stopnjo, na kateri je sedaj. Tako je pravi Staroverhniški fantje tudi našo nočeno biti zadnji. Zatorej le še tako neustrašno naprej, še višje do našega lepega cilja: telesa moč, duha krepkost, to vzor je lepi tvoj — mladost. Da se pa naš odsek tako lepo razvija in napreduje, za to smo pa dolžni pristržno zahvaliti našemu ustanovitelju in vrlému voditelju č. g. bratu

turšču, ki mu je posebno pri srcu orlovska organizacija. Zatorej naj bo prepričan, da smo mu za ta njegov trud in poštivalnost hvalni iz celega srca. — Dne 28. aprila t. l. so pa nastopili naši Orli prvičkrat na odru. Upričorili sta se dve igri: »Pijavka« in pa »Skriven zaklad«. Obe ste prav lepo izpadli. Igralci so jo razun malih pogreškov vsi prav lepo pogodili. — Vsa čast tudi fantom domače vasi izven odseka, ki so darovali Orlu lep znesek 10 kron. Bodi jim na tem mestu izrečena najlepša zahvala! — Zahvaljujemo se na tem mestu tudi ženi g. Francišku Grom, ki je o priliki svoje poroke z gospodično Marijo Grom z drugimi svati vred daroval našemu Orlu 29 K 16 vin. Zato mu vsi bratje Orli, zbrani na sestanku dne 2. maja t. l., kličejo: Na mnoga leta!

Iz Višnje gore. V nedeljo popoldne je igralo višnjegorsko pevsko društvo znano in priljubljeno ljudsko igro »Reveček Andrejček«. Trud č. g. kaplana V. Tomca ni bil brez uspeha. Ljudstvo je bilo naravnost očarano, kako se morejo kmečki fantje in dekleta naučiti v tako kratkem času tako dolgo in tudi težko igro. Vse vloge so bile dobro naštudirane, kretanje izvrstno pogojene. Želimo, da Vas kmalu zopet vidimo na odru!

Kranjski deželni zbor.

Seja dne 16. februarja 1912.

Debata o alkoholu.

Hladnik kot poročevalec upravnega odseka poroča o prošnji protialkoholne zveze v Ljubljani, ki meri v glavnem na to, da bi tudi dežela neizmernemu pijančevanju stopila nasproti. Poročevalec naglašava velik pomen treznostnega gibanja v zdravstvenem, moralnem in narodno-gospodarskem oziru, slika zle posledice pijančevanja, pohvali prizadevanje protialkoholne zveze, ki pa nujno rabi podporo dežele. Protialkoholna zveza prireja predavanja, hoče ustanoviti mlečne pivnice, brezalkoholne gostilne, želi, da bi se tudi okrožni zdravniki abstinencnega gibanja udeleževali, priporoča sadjerejstvo, zlasti pa ji je na tem, naj bi dežela gledala na to, da se postavijo o licencah in policijskih urah natančno izvršujejo. Z ozirom na tozadevno prošnjo protialkoholne zveze priporoča odsek sledeče:

Deželniemu odboru se naroča, da upošteva vse v tej prošnji navedene želje in nasvete. Zlasti se naroča: 1. da nakloni protialkoholni zvezi v Ljubljani izdatno podporo za uspešneje delovanje na treznostnem polju; 2. da določi posebnega uradnika, kateremu bodi poverjeno alkoholno vprašanje; 3. da obrača posebno pozornost na to, da se predpisi glede plesnih licenc in policijske ure v gostilnah natančno izvršujejo.

Dr. Žitnik predlog podpira, a meni, da se v spomenici protialkoholne zveze za deželni odbor nahajajo nekatere stvari, katere mora popraviti. Tam se govori o davku na žganje, češ, da dežela vleče velik del svojih dohodkov iz žganjipitja. Meni, da je imel deželni zakonodajalec pri zvišanju doklade na žganje tudi namen žganjipitje omejiti. Sicer pa zdaj doklado na žganje pobira država in nima dežela na to nobene ingerence, samo da dobi svoj delež po ključu. Spomenica želi, da bi se postavila zoper alkoholizem sklenila, a opozarjati je, da po cesarskem patentu iz leta 1861 dežela nima sklepati o kaznih. To je stvar državnega zbora, v katerem je zakon proti pijančevanju vložen. Govornik je mnenja, da deželni zbor zoper alkoholizem ne more veliko storiti. Govornik stoji na stališču, da je to vprašanje izobraževalnega, vzgojnega značaja in da se za zoper pivo strast narediti največ potem šole. Zato priporoča resolucijo, naj deželni odbor iz

nameravane podpore pokupi knjigo »Učitelj v boju zoper alkohol« in jo vodstvom ljudskih in meščanskih šol razdeli.

Dr. Krek: V boju zoper alkohol so vsi, kadar gre samo za besede, pripravljeni kaj storiti, ko pa gre za dejanja, se nič ne stori. Upanje, da bi javni nastopi zoper alkoholizem kaj storili, je čisto jalovo. Odločno moram zavračati mnenja tovariša Žitnika, da se je sklenilo davek na žganje zato, da bi se žganjipitje omejilo, šlo se je le za večje dohodke. Deželni zbori so že svojčas sklenili, naj se napravi postava zoper pijančevanje, ko pa je vlada tak zakon sklenila, so bili vsi proti. Parlament noče postaviti skleniti, za to ni sposoben. Jaz izjavim, da se morajo gospodje, ki vodijo boj proti alkoholu, vojskovati sami, od javnih zastopov pa naj v tem oziru prav nič ne pričakujejo. Tu imamo obrtnike, ki izjavljajo, da bi se s protialkoholno postavbo oškodovala njihova obrt, volk sit, koza pa cela, to pa ne more biti. Če bi se kazenske določbe zoper pijančevanje uvedle, je proti socialna demokracija, ki pravi, da bi to bila razredna justica, ker bi zadela ponajveč ubožne sode, civilna državljanska postavodaja pa se tudi ne da tako temeljito preurediti, da bi se alkoholizmu prišlo blizu. In kar se tiče financ, je žalostno, a je dejstvo, da je edina zarja boljših financ vseh dežela rdeči nos žganjarja. (Splošna veselost.) Jaz bom glasoval za predloge poročevalca iz discipline, da ne razžalim poročevalca, da se ugodno gospodu Janezu Kalanu, ki protialkoholno gibanje tako vneto vodi, ampak glasoval bom s prepričanjem, da to glasovanje ne bo skoro nič pomagalo. Glasoval bom v upanju, da bo zrastle nov, krepkejši rod iz našega ljudstva, ki bo mogel boj zoper alkoholizem res izbojevati.

Predlogi odseka in resolucija se nato soglasno sprejmejo.

Prošnja podobčine Žažar glede ceste Vrhnika—Žažar se odstopi deželnemu odboru.

Glede prošnje županstva Vrhpolje za popravilo državne ceste od Vipave do Ajdovščine se predlaga:

Deželniemu odboru se naroča, naj posreduje pri c. kr. deželni vladi, da se ta kos državne ceste nemudoma spravi v dobro stanje in tudi redno v dobrem stanju vzdržuje.

Perharc izjavlja, da se ta cesta zelo slabo popravlja in nasipa. Tudi cesta Log—Ajdovščina je zelo slaba, cesta Col—Ajdovščina je pa uprav škandalozna.

Piber poroča o svojem samostalnem predlogu glede različnih postaj na gorenjskih železnicah in v imenu upravnega odseka predlaga:

1. Deželni odbor se pozivlja, da vpliva na železniško ministrstvo, naj zaradi vidno bolj množičnega se prometa razširi na državni železnici Ljubljana—Trbiž postajališča Zirovnica—Radovljica in Otoče v prave postaje.

Nadalje se naroča deželniemu odboru, naj vpliva na železniško družbo lokalne železnice Kranj—Trbiž, da ustreže opetovani prošnji občine Križe ter napravi prepotrebno postajo Križe pri Trbižu.

2. Zastopniku deželnega odbora v upravnem svetu lokalne železnice Kranj—Trbiž se naroča, da v upravnem svetu urgira napravo te postaje.

Sprejeto.

Košak poroča o samostalnem predlogu Matjašiča in tovarišev zaradi zgradbe mostu čez Kolpo pri Luščicah in v imenu upravnega odseka predlaga:

Deželni odbor naj se dogovarja s kr. hrvatsko vlado zaradi mostu čez Kolpo pri Luščicah.

Matjašič: Most čez Kolpo pri Luščicah je ravnotako potreben kakor most pri Gribljah, o katerem je deželni zbor na moj predlog storil primeren sklep dne 14. t. m. Čez ta most bi šel promet na bodoči kolodvor Črnomelj. Tam je ljudstvo od Vinice do Luščic v daljavi 50 km brez vsakega mostu. Omenjam pri tej priliki še druge zadeve Bele Krajine. Ako načrt velikega vodovoda za sodni okraj

metliški in za občine Suhor, Lokvica in Radovica ni izpeljiv, priporočam, naj deželni odbor nemudoma pošlje tehnika, da preišče studenec Kupo in napravi podrobne načrte ter proračun. Ako pa tudi tu ne bi bilo zadostne množine vode, naj se za dotične kraje napravijo manjši vodovodi in kapnice za ljudstvo ter napajališča za živino. Za vodovod Sinji vrh naj se še letos pošlje tehnika, da napravi načrt. Glede dražičke ceste je omeniti, da je zelo slaba, zgrajena, škarpe se rušijo; treba je dognati, čigava je krivda. Menim, da je krivda na podjetniku in nadzorniku. Dežela plača, zatorej sme zahtevati, da se gradi pravilno.

Predlog odseka in predlogi Matjašičevi se sprejmo.

Nato se reši cela vrsta manj važnih prošenj.

Nekatere občinske zadeve.

Jaklič poroča o zadevi ureditve farnih in občinskih meja v Oslinici in predlaga v imenu ustavnega in občinskega odseka:

1. Deželniemu odboru se naroča, da stopi zaradi izločitve vasi Pungert in Črni potok iz občine osliniške in priključitve k občini Trava s prizadetima občinama v dogovor v zmislu § 4. občinskega reda.

2. Deželniemu odboru se naroča, da zaradi v osliniško občino spadajoče vasi Srobotnik, vfarano sedaj v faro Borovec, stopi v dogovor s prizadetimi faktorji in vse stori, da se vas Srobotnik priključi k farni občini Oslinica.

Grof Barbo se izjavi proti. Zdi se mu, da so za predlog odseka bili merodajni vse kaj drugačni razlogi kakor gospodarski.

Poročevalec predgovornika zavrača in naglašava, da govore za ureditev meja samo gospodarski razlogi.

Predlog odseka se sprejme z glasovi S. L. S. in narodnonapredne stranke.

Jaklič poroča o samostalnem predlogu poslanca Jakliča, Bartola dr. Pegana in tovarišev o ustanovitvi nove občine Dvorska vas in predlaga v imenu ustavnega odseka:

1. Vasi Bukovec, Pinkov, Gor, in Dol. Podpoljane (del davčne obč. Dol. Podpoljane), Vel. Slevica, Mala Slevica, Dvorska vas, Kot, Medvedjek, Podkraj (Kožerji) in Prelesje (del občine Dvorska vas) in pa Črni potok, del davčne občine Sv. Gregor, se izločijo iz občine Sv. Gregor in se iz njih ustanovi samostojna občina Dvorska vas.

2. Deželniemu odboru se naroča, da potrebno ukrene radi ločitve skupnega premoženja in skupnih bremen.

3. Deželniemu odboru se naroča, da zakonskemu načrtu izposluje Najvišje odobrenje v zmislu § 3. občinskega reda.

Višnikar se izjavi proti, ker je sklep glede na davčne občine tako nepopolno formuliran, da ne bo dobil sankcije. Tudi nima predlog za podlago prošnje občanov. Predlaga, naj se samostalni predlog poslanca Jakliča in tovarišev odstopi deželniemu odboru v svrhu nadaljnjih poizvedb.

Krek se izjavi proti besedilu točke III. predloga. Glasoval bo le, ako se besede »zakonskemu načrtu« nadomestijo z besedama »deležnorskemu sklepu«.

Bartol govori za predlog odseka in ga utemeljuje iz krajevnih potreb. Obenem stavi resolucijo, da se tudi meje sodraške in gregorjske občine uredijo s farno in šolsko mejo.

Jaklič odgovarja Višnikarju in izjavlja, da temelji predlog tudi na svoječasnih prošnji ljudi.

Pri glasovanju se Višnikarjev predlog odkloni, predlog odseka pa sprejme z izpremembo besedila, kakor ga je predložil odsek, istotako se sprejme resolucija Bartolova.

Dr. Pegan poroča o prošnji vasi Podgora, Kleče in Zajevše v občini Dolako za izločitev iz te občine in priključitev k občini Del in v imenu ustavnega odseka predlaga:

Deželni odbor in c. kr. deželna vlada se pozivljata, da storita vse potrebno, da se čim prej izvrši izločitev vasi Podgora, Kleče in

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nikakih bolečin in tiščanja v želodcu, odkar rabimo Feller-jeve odvajalne Rhabarbara kroglice z znamko „Elsa-kroglice“. Svetujemo Vam iz lastne izkušnje, poskusite iste, ki pospešuje prebavo in krepe želodec. 6 škatljic franko 4 krone. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa trg 16 (Hrvatsko).

Zajevše iz občine Dolsko ter priklopijo občini Dol.

Dr. Krek pravi, da je ta prošnja romala že bogvekod in pri vsaki oblasti par let obležala. Prosi, da bi se prošnje reševale tako, da bi saj tista generacija doživela rešitev, ki je prošnjo vložila. Če se to zgodi, potem ne bo treba zavlačevati sej s takimi govori, kakor je bil n. pr. ta-le.

Predlog odseka se sprejme.

Sladkorni podkartel nekaterih ljubljanskih trgovin.

Nujni predlog dr. Pegana: Draginja, ki vlada zadnji čas ne samo pri nas, ampak tudi splošno v Avstriji, je zelo občutljiva. Nekateri ljudje pa skušajo to draginjo, ki je itak dosti velika, povečati s tem, da cene raznih živil umetno draže potom kartelov. Karteli te vrste so sicer po zakonu nedopustni, vendar je to brez pomena, če državna oblast ne vrši nadzorstva. V pretečenih mesecih se je sklenila med nekaterimi večjimi ljubljanskimi trgovci na eni strani in pa med sladkornim kartelom na Dunaju na drugi strani pogodba, vsled katere se je sladkorni kartel zavezal, da ne prodaja sladkorja na Kranjsko nikomur drugemu, kakor samo konzorciju desetih ljubljanskih trgovcev, ki so na ta način napravili nov kartel, po katerem naj se sladkor podraži za celo kranjsko deželo. Sladkor se od novega leta 1912 naprej prodaja iz tovarn po 91 K 50 h meterski stot, v Ljubljani stane z ozirom na vožnjo 4 K 84 h več, vendar se od tega odbije popust po 50 h pri stotu pri večjem odjemu, tako da bi iz tovarn naročen sladkor stal ljubljanske trgovce 95 K 84 h. Gori navedeni kartel ali podkartel desetorice ljubljanskih trgovcev pa določa za meterski stot 101 K, torej prodaja sladkor z dobičkom 5 K 16 h pri meterskem stotu, to zaračunano na vagon da dobička 516 K. V minoletem letu se je na Kranjskem porabilo nad 700 vagonov sladkorja, vsled česar se lahko izračuni, da bo desetorica ljubljanskih trgovcev na račun malih konsumentov napravila v letu 1912 na neopravičen in postaven nedopusten način dobička nad 300.000 K. Toliko denarja naj tedaj izgine na račun večinoma ubogega prebivalstva naše dežele v žep desetorice trgovcev, ki so na ta način proti postavi in brez sodelovanja državne oblasti pridobili na Kranjskem sladkorni monopol. Vsled tega kartela se morajo trgovci podvreči na milost in nemilost navedenih desetih trgovcev ali pa dobiti sladkor po ovinčkih na težaven način, da naroče sladkor potom tretjih oseb v kakem drugem mestu izven Kranjske, kamor mora iti sladkor in od tam šele v Ljubljano, oziroma na Kranjsko sploh, na kateri način se blago vsled vožnje zopet v škodo konsumentov znatno podraži. Z ozirom na to predlagamo: Visoka zbornica skleni: Deželni zbor kranjski izraža svoje prepričanje, da se dajo kričke krivice, ki jih napravljajo karteli konsumentom, odpraviti ali preprečiti, le na ta način, da se take in enake združitve producentov postavijo pod nadzorstvo državne oblasti. V tem zmislu pozivlje deželni zbor c. kr. deželno vlado, da z vsemi močmi podpira stremiljenje osrednjega parlamenta na izdajanje kartelnega zakona, s kojim se uvede

stroga državna kontrola nad karteli, oziroma tem podobnimi združitvami producentov.

Nujni predlog se sprejme soglasno.

Nato pride na vrsto nujni predlog barona Apfaltrerna glede

tretje železniške zveze s Trstom.

Baron Apfaltrern izvaja, da sedanje železniško omrežje gospodarskemu razvoju naše dežele nič več ne zadostuje. Bohinjska-karavanška železnica ni toliko vzhodnim alpskim deželam v korist, kakor severnim deželam. Iz Prage je vsled te železnice pot v Trst za nad 150 km krajša, kar pomeni velik dobiček. Naše dežele pa od te zveze nimajo skoro nič. In potem se zahtevajo od nas še kompenzacije, kompenzacije za stvar, od katere nič nimamo. Prosi, da se sprejme nujnost njegovega predloga glede tretje železniške zveze s Trstom preko Polzele—Kamnika—Kranja—Žirov—Goriško—Trst.

Soglasno sprejeto.

Seja se zaključí.

Današnji številki je priložen pro-spekt z naročilnico ljubljanske urarske tvrdke H. Suttner, na katero pri-logo tem potom še posebej opozarjamo.

Smešnice

VOLITEV STANU.

Oče je imel tri sinove. Ko so bili dorasli, je resno premišljal, kako bi jim izbral stan, v katerem bi bil slehern srečen in zadovoljen. Ker je pa modri mož dobro vedel, da je vsak človek sam svoje sreče kovač, jih je hotel poskusiti, kakšnega nagnjenja in narave da so. Zato jih pokliče nekega dne k sebi in da naj-starejšemu jabolko, rekoč, naj ga deli s svo-jima bratoma. Sin ga razreže v tri kose, da bratoma vsakemu en del, največjega pa ob-drži za-se. Oče si misli: »Ta bo za kupca in trgovca; kajti tak mora pri vseh rečeh gledati na dobiček, da se preživi in kaj premoženja napravi. — Drugi dan, ko so bili zopet skupaj, da drugemu sinu jabolko, naj ga deli z bratoma. Ta ga razreže na tri enake kose in da vsakemu en del. Oče si misli: »Ta bi bil za vojaka in potovalca; ker v vojski in na poti je treba, da so si tovariši vedno na roko in po-moč ter da jed in prenočišče bratovsko dele.« — Tretji dan da jabolko najmlajšemu, naj ga deli z bratoma. Ta ga razreže v tri dele in ob-drži najmanjši kos za-se. Oče pravi sam pri sebi: »Ta bi bil pa za kmeta, ker kmet mora vedno z najmanjim in najslabšim zadovoljen biti, medtem ko se drugi od njegovih pridel-kov zložno žive.«

Tako je izbral vsakemu sinu stan, za ka-kršnega je mislil da je sposoben in pozneje je sprevidel, da je prav ravnal; kajti najstarejši si je pridobil kot kupec in trgovec lepo pre-

moženje, drugi slavo in spoštovanje ljudi in najmlajši je kot kmet pri ženi in otrocih prav zadovoljno živel.

Po pravici povedal. Tati: »Povejte mi, ljubli moj, kako ste zadovoljni z mojo hčerjo?« — Zet: »Nič se ne morem pritožiti; le čudim se, kako da me niste vun vrgli, ko sem bil prišel snubit!«

»Ali si zapisal popotniku v sobi štev. 3 liter vina, ki ga je izpil?« vpraša krčmar na-takarja. — Natakari: »Ne vem gotovo!« — Krčmar: »Krivice ne maram delati. Ker ne veš gotovo, zapiši še enkrat.«

Krojač: »Plačajte račun!« — Dijak: »Ta mesec ne morem še vsega.« — »To ste tudi zadnjič rekli!« — Dijak: »Ali mar nisem ostal mož-beseda?«

Hišnik reče dijaku, če mu ne bo težavno hoditi ponoči v četrto nadstropje, dijak je pa odgovoril: »Ne bojte se! Če bom prišel ponoči domov, bom že v spodnji veži oblezal.«

Profesor reče kandidatu medicine: »Ka-ko bi vi svojega vsled pijače nezvestnega to-variša spravili k zavesti?« — Kandidat: »Na uho bi mu zakričal, da ga čaka pismonoša z denarjem.«

Oče: »Izračunaj mi to-le, Pavlek: Dva voznika sta osem kilometrov narazen. Tisti, ki vozi spredaj, vozi vsako uro dva kilometra počasneje ko tisti, ki je zadaj. Kje se sni-deta?« — Pavlek: »V krčmi!«

Mnenje gosp. dr. G. Stamatoffa
Slivno.

Gospod J. Serravallo

Trst.

Med poizkusi, izvršenimi z Vašim Serravallovim Kina-vinom z železom je nekaj slučajev, katere je vredno, da jih objavim. Pripisal sem Serravallovo Kina-vino z železom gospé, ki je trpela na malo-krvnosti, ki je tožila za glavobolom in breztečnostjo. Posledice so bile: probu-jenje teka, izgini bolečin v glavi in splošno izboljšanje. Drugi slučaj se tiče deklice sedmih let, šibke, rekonvalescentne po difteriji in malokrvne. Posledice so bile: splošno izboljšanje, probujenje teka, povr-nitev rdečice na ustnicah, ki so bile poprej blede. Na splošno se dosežejo z Serraval-lovim Kina-vinom z železom jako lepi uspehi in jaz sem z njim popolnoma zado-voljen.

Slivno, 12. oktobra 1909.

Dr. G. Stamatoff.

MOJA STARA

izkušnja me uči, da moram za nego kože rabiti le
Stockengter lilijno mlečno milo Bergmanna & Co., Tešin ob
Labí. Komad po 80 vin. se dobiva povsod. 442/II/12

Sirotišnica Bűdingen.

Pošta Marxstadt, 2. XI. 1911.

Z veseljem naznanjam, da nam je Si-rolin „Roche“ zelo dobro služil; po-sebno pri influenci se je izkazal za zelo dobro sredstvo in ne poznam pri podobnih boleznih nobenega boljšega zdravila kakor je ravno Sirolin „Roche“. Vsem, ki so ga rabili, je pomagal.

Sestra Marija Frančiška
bolniška strežnica.

281

Marijin dom Basel, dne 2. okt. 1911.

Že dalje časa mi Vaš Sirolin zelo dobro služi pri kataru, vratobolu in influenci. Rada bi, da bi bil Vaš izboren izdelek pristopen tudi za ubožne bolnike, ka-terim strežem po svojem poklicu kot usmiljenka, da bi jim z Vašim krepil-nim zdravilom pripomogla k zdravju.

Usmiljena sestra G.,
kongregacije sv. Križa.

Sukno

za moške in volneno za ženske obleke zadnje mode razpošilja najceneje Jugoslov. razpošiljalna R. STERMECKI v Celju št. 305. Vzorci na zahtevo pošt. prosto.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Brno, 1. maja: 50, 74, 22, 59, 61.
Trst, 4. maja: 17, 9, 27, 20, 72.
Linc, 4. maja: 17, 54, 69, 65, 30.

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, 7. maja 1912.

Deželni pridelki:	Cena		Živila, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	24	30	Živa vaga:		
Rž	20	10	Goveda pitana	82	—
Ajda	23	60	Telela težka	112	—
Ječmen	19	40	Telela majna	106	—
Oves	20	80	Praščici	134	—
Proso belo	24	20	Kostrani	106	—
Proso rumeno	18	70			
Koruzna stara	22	40	Kuretnina in drugo:		
Koruzna nova	21	30	Maslo kuhano od		
Leča	25	80	K 250— do	300	—
Grah	29	40	Maslo surovo od		
Laneno seme	44	—	K 250— do	320	—
Grasica	22	30	Sianina sveža (špeh)	164	50
Domača detelja	114	—	Sianina prekajena	174	50
Gorenjska repa	40	—	Mast svinjska	173	—
Fizol Ribičan	39	—	Loj	94	—
Fizol Prepelicar	37	80	Jaica 100 komadov	7	50
Fizol Mandalon	30	—	Pisanci	1	50
Cebula	11	—	Golobi	—	80
Krempir	13	—	Reca	2	—
Zeje sveže	—	—	Gos	6	—
Zeje kislo brez	—	—			
soda	11	40	Kolonijalno hlago		
Repa sveža	29	30	na dobelo:		
Repa kisla brez	74	60	Riž Rangon od		
soda	56	50	K 25— do	40	—
Brinje	—	—	Kava Santos od	298	—
Kumna	—	—	K 25— do	97	—
Orehi	—	—	Sladkor	39	—
Gobe suhe	—	—	Petrolej		
Ječice	—	—			
Želod	—	—			
Smrekovi storži	4	60			
Smo	2	19			
Slama	2	80			
Stelja	—	—			

Gospodarska zveza v Ljubljani.

Zaloga kave, riža, sladkorja itd.

Priporoča se trgovcem na deželi.

Prodaja semenski fižol, ribenčan, prepelicar in mandalon.

Zaloga cementa umetnih gnojil in krmil.

Pri kmetijstvu in mlinarstvu se v čedalje večji meri uvaja strojni obrat, ki nudi pred ročnim oziroma obratom z živino mnogotere ugodnosti. — To leto se bode zopet mnogo kmečkih posestnikov odločilo za nabavo motorjev, pri čemur pa je treba biti zelo previden. Gledati je treba predvsem na to, da se izbere pravi motor, ker le pri takem ni še bati, da bi se nabava motorja izkazala kot predraga in negospodarska.

Priporočati je nabavo »Climax-motorjev« na surovo olje, tako dvotaktnih motorjev, kakor lokomobil, katerih sestav je zelo priprost, streči je pa treba motorju samo toliko, da se mu dovaža kurivo, mazilo in hladno vodo. Ker je tvrdka Climax-Motorwerke, Dunaj XIX., Heiligenstädterstrasse 83, omejila svoje delovanje na izdelovanje samo ene vrste (gori omenjene) motorjev, je mogla te izdelke dovesti do najvišje popolnosti. Vsa pojasnila se dajejo brezplačno vsem, ki si nameravajo sedaj ali v doglednem času nabaviti tak motor.

Praško domače mazilo iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvornega dobavitelja v Pragi je prav izborno sredstvo za pokritev vsake rane, ker zabrani iste pred okuženjem in bolečine hladi in olajša. To izborno domače sredstvo se dobi tudi v tukajšnjih lekarnah.

V vsaki starosti se lahko uporablja pri krčnem kašlju z najboljšim uspehom prijetno dišeče sredstvo »Thymomel Scillae«. Isto se dobi za 2 K 20 v skoro v vsaki lekarni vendar naj se pazi strogo na ime Thymomel Scillae. Več v oglašju.

Valilnica

za K 45— vali boljše kokoši. Zastoj na poskušnjo 6. »UCKE Pottendorf 149 pri Dunaju. 949

Tovarna „JANUS“ - koles
3 letno jamstvo

Največja in najboljša tvrdka za kolesa; šivalne stroje ter njihova dele.

Najboljši izvor

za koles. šivalne stroje, pnevmatiko in druge potrebščine. Janus kolesa s letnim jamstvom od 95 K naprej, zunanja pnevmatika (Mantel) od K 420, notranja pnevmatika (Luftschlauch), prve kvalitete, nesešiti, od K 250, cečilinske svetilke od K 2—, od K 120 ročni zvonci in dr. od 20 h, prvovrstne verigice od K 270, pedalni prve vrste od K 230, pesta s prostim tekom (Freilaufnabe) od K 1250 naprej. Sedla, torbice, osi itd., za vse sisteme, umli, cevi v vseh merah itd., najceneje. Lastne popravne, zavod za ponikljanje nemaj liranje. Pošilja vsak dan po pošti.

Zahtevajte cenik 1912 zastoj in poštino prosto.

Dvozna tvrdka za kolesno obrt Maks Skutezky.

Dunaj I, Stubenring 6.

Ženitna ponudba!

Pošten mladenič z nekaj tisoč kron gotovino, se želi seznaniti z gospodično, staro od 18 do 28 let, ki bi imela trgovino ali gostilno. Ponudbe s sliko naj se blagovito poslati do 30. maja pod Vifolice 120, poste restante Krani. Tajnost zjamčena.

Domač gorski tkalec sem

in pošiljam razno blago, kakor kanfanas, čefir, platno, krizot, delen, brisače, otirače, beli gradl, atlas, modro in plateno in blago druge reči

40—50 m I. kakov. K 17
40—50 m II. kakov. K 22

proti povzetju, pošt. prosto.

Fran Martik, Češka Černa, pošta Nachod.

Rženo - sladno kavo

pošilja proti povzetju v zavojih po 5 kg za K 375 in kot nameček lepe platnene brisače, žepne robce itd., tovarna 927

Fran Sax

Maslovedu pri Smiricah, (Češka)

Prosim, poskusite.

Ivan Majhen

c. kr. poštar v Črnem Vrhu

Anica Majhen roj. Brvar

poročena. 1460

Črni Vrh. Ljubljana.

Trgovski učenec

se takoj sprejme v trgovini z mešanim blagom pod ugodnimi pogoji. Franc Ks. Golj v Idriji. 1414

Hiša naprodaj!

V Rudniku pri Kamniku, kake tri četrte ure od mesta, se proda pod ugodnimi pogoji hiša s posestvom, njiva in velik sadni vrt. Hiša ima tri sobe. Hlev in pod tudi v dobrem stanu. V bližini je na željo naprodaj več polja za 10—12 mernikov posetve in gozd. Več pove gostilničar pri Nostranu št. 46, p. Radomlje. 1403

V najem se odda takoj kovačnica

Podrobnosti pove MARIJA ŠKRABA, Ig-Studenec pri Ljubljani 176. 1418

Učenca za ključavničarsko obrt

sprejme takoj Anton Ličar, ključavničar, škofja Loka. Pogoji po dogovoru. 1375

Učenca

sprejme z vso oskrbo Anton Soklič, slikar, pleskar in trgovina z barvami, Kranj. 1420

Posestvo naprodaj!

Poslopje v dobrem stanu, travnika za 3 glave govedi, primerno zraven njiv in gozda 1 vinnograd.

Cena 5500 K.

Plačilo po letih. — Več se izve pri 1037

Fran Prijatelj v Tržišču, Dolenjsko.

Kiša se da v najem na Bledu

s 3 sobami in vsemi pritliklinami ter vrtom brez hišne opreme na lepem prostoru. Mesečna plača 16 K. Hiš. št. 12. Več pove oskrb. J. Mežan, Bled 13.

Lepo posestvo naprodaj.

Poslopje v dobrem stanu, lepe rodovitne njive in travniki, kakor tudi gozd. 1/4 ure od železniške postaje St. Janž. Cena 16.000 K. — Lahko pa tudi poslopje nekaj njiv travnikov in gozd za 8000 K. Plačilo po letih. — Več se izve pri 1038

ALOJZIJU KNEZ, TRŽIŠČE (Dolenjsko).

Posteljino perje

znamka Avstrija priporočajo najbolje 5 kg K 900, boljše K 12—, belo K 15—, snežnobelo K 20—, K 25—, najfinejše K 42— K 48—, naredi polne in najlažje postelje, zato velike pernice z dvema blazinama od 16 K naprej. Dobiva se le

D. Schnurmacher, Taus 246 Češko

Vzorci in cenik tudi za narejene postelje zastoj. Pošilja poštine in carine prosto po povzetju.

Mlin,

hiša, gospodarsko poslopje in malo posestvo se odda takoj v najem. - Mlin je v dobrem stanju in na stalni vodi v vasi Kleče. Več pove Matija Cajhen, Podgora 6, Dol pri Ljubljani. 1454

Najboljši izvor izgotovljenih postelj

iz dobrega, češkega, postelj. perja. Napoljena v gostem, rdečem nankingu (inletu): 1 pernica 180x120 cm in 2 podglavnici, vsaka 80x60 cm, z novimi, mehkim, trpežnim perjem K 10—, pol-puh K 20—, K 14— in K 16—, samo pernica K 10—, K 12—, K 14—, K 3-50 K 4—, Dvo-delna pernica 200x140 cm K 13, K 14-50, K 17-50 in K 21—, K isti podglavnica 90x70 K 4-50 in K 3-50, 5 kg novega, dobrega, belega, posteljnega perja brez prahu K 24—, snežnobelica K 20—, boljšega K 30—, najboljšega K 45—, 5 kg neskuženega goslega perja K 30 in K 30. Bel puh v velikih kosmičih K 5—, boljši K 8—, najboljši K 10—, 1 kg K 2-50 in K 3—, Pol-šija poštno prosto proti povzeli. Zamena dovoljena, če se povrne poštnina.

perni puh K 4-50 za 1/2 kg, siv puh 1/2 kg K 2-50 in K 3—, Pol-šija poštno prosto proti povzeli. Zamena dovoljena, če se povrne poštnina.

Ivana Polatschek, Janovic ob An. št. 31
pri Klatovu, Česko. 1463

Hišna gospodinja

skrbna mati, bo vedno imela doma preizkušeno in zdravniško priporočeno sredstvo

Thymomel Scillae, 4

da bi obranila svoje ljubljeno pred hujšimi boleznimi ter jim isto pri nastopivšem kašlju in nahodu i. t. d. takoj začela dajati. Tudi proti oslovskemu kašlju kot najbolj preizkušeno in hitro učinkujoče sredstvo.

Izdelovanje in glavna zaloga v

B. FRAGNER-ja lekarni
c. in kr. dvor. dobavitelj Praga III., št. 203.

Prosimo, vprašajte svojega zdravnika! 1 steklenica K 2-20. Po pošti franko proti naprej pošiljatelju K 2-90. 3 steklenice proti naprej pošiljatelju 7 K. 10 steklenic proti naprej pošiljatelju 20 K.

Pazor na ime sredstva, izdelovalca in vtrslveno znamko. 3116

Dobiva se v vseh lekarnah. V Ljubljani: Rihard Sušnik, dr. G. Piccoli, Jos. Čizmar.

Kupiti želim v ljubljanski okolici malo hišo z vrtom ali z njivo. Je lahko v nji mala trgovina. Ponudbe naj se pošljejo na upravništvo „Domoljuba“ pod 30 — 1347. 1347

Fino semensko ajdo

francosko (japonsko) in tuzemsko najboljše vrste 1154 ima za oddati

Vilh. Steinherz, Ljubljana
Dunajska cesta. Mathianova hiša

Posestvo naprodaj.

Janez Zrnec, starejši, posestnik, Zdenska vas, št. 11, proda posestvo obstoječe iz hiše, vrta, 5 njiv, 2 travnikov, 1 senožeti in 7 gozdnih delov. — Cena 20.000 K. Posestvo je v lepi vasi, 1/4 ure od farne cerkve v Dobropoljah in 20 minut od železniške postaje oddaljeno. 1374

Posestvo (kmetija) ki meri okrog 40 oralov, največ gozda se preda. K posestvu spada: novozidana hiša s 6 sobami, dalje hlev in vse gospod. poslopje. Vrt z 2000 sadn. drevja. Pripravno za letovišče. Proda se radi denar. razmer za ceno 10.000 K. Pojasnila daje županstvo Sava ob južni železnici. 1385

Najcenejši nakup

sukna, ženskega blaga, najboljših šifonov, cvilha razne vrste odevi in prtov itd. si vsako nabavi, kdor se obrne na domačo manufakturno trgovino

I. Kostevc, Ljubljana, Sv. Petra cesta 4.
Vzorce pošljem poštne prosto. 3579

Mizarskega mojstra in dva pomočnika

sprejme Ant. Kobi, Breg, Borovnica. 1387

Znani ameriški izumitelj Edison hoče živeti 150 let,

1394

in ko so ga vprašali, kako hoče dočakati tako visoko starost, je odgovoril: „Le s pravim prehranjevanjem“.

Brezdvoma skrajša večina ljudi siloma svoje življenje z nepravim prehranjevanjem. Metuzalemovo starost najdemo samo še v pravljicah, in vendar lahko dosežemo zelo mnogo s pravilnim prehranjevanjem, kakor so to sijajno dokazali sloveči učenjaki Lahmann, Priestley in Lavesier.

Po glavnih navodilih teh učenjakov je napravljeno hranilno sredstvo Nutrigen, ki v vsakem oziru odgovarja smotnemu prehranjevanju.

Nutrigen ni niti zdravilo, niti dražljivo sredstvo, ki deluje samo trenutno, temveč redilno sredstvo, idealno sestavljeno, čegar izbornost je dokazana z analizo potrjene kemične preizkuševalnice.

Naj bi se torej vsak prepričal, kako izorno je to hranilno sredstvo Nutrigen! Čeprav nas precej stane, smo sklenili vsakemu poslati

popolnoma zastoj za poskus škatljico Nutrigena in popolnoma zastoj podučno knjižico,

da vsak, tudi najrevnejši, zastoj in brez vsake obveznosti spozna to hranilno sredstvo, ki se po pravici imenuje kralj hranilnih sredstev.

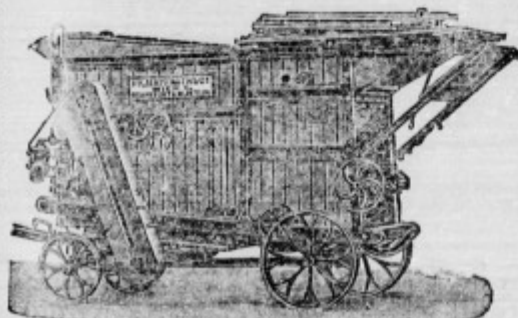
Ta izredna ponudba je veljavna samo malo časa; zato naj vsak zahteva takoj potom dopisnice škatljico za poskušnjo zastoj

Podjetje Nutrigen, Budimpešta VII, Erzsebekörut 16, odd. 170.

Tednik „SLOVENEK“ [sobotna številka] stane na leto 7 K.

Zahtevajte zastoj ilustrovani cenik štev. 272 a za mlatilnice vitle (gepeljne)

s tečajem z obročnim mazilom za ročni obrat z vili in motorji.

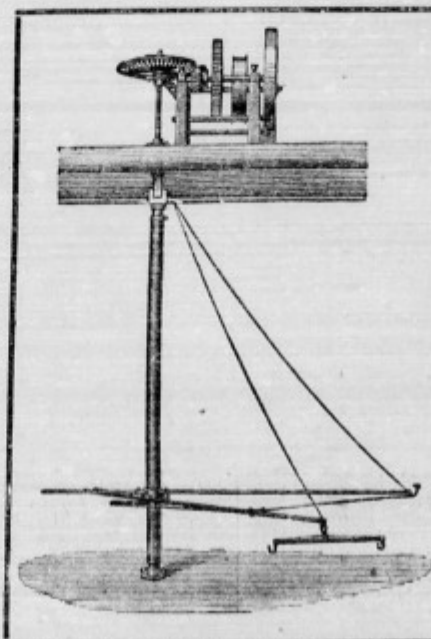

za vprežne živali kosilne stroje za seno, deteljo in žito, stroje za obračanje senna, gr. bilje, nje senna in žita, za čiščenje žita, trierje, za rušenje koruze, slamoreznice, reporeznice, mlane za debelo moko, kakor tudi vse druge kmetijske stroje najnovejšega z darili odi, sestava

tovarne kmetijskih strojev, železnicovarno in lučino na paro

Ph. Mayfarht & Co., Dunaj II/1, Taborstr. 71.

Ustanovljena 1872. — 1500 delavcev. — Zelo povečana, najmoderneje opremljena tovarna. — Odlikovana z čez 700 darili. Razprodajalci in zastopniki se tečejo. 1367

Izjava in priporočilo.

1433

Podpisana izjavljava, da sva pred enim letom kupila od g. K. Pretnarja s Kupljenika gepelj, s katerim sva popolnoma zadovoljna in ga vsakemu priporočava.

Gepelj si lahko vsak pri nama ogleda. Kdor ga želi kupiti, naj se obrne ustno ali pismeno na

Klemena Pretnar,
na Kupljeniku, p. Boh. Bela

kateri pride po sporočilu osebno do naročnika.

Mirko Finžgar,
posestnik na Brezjah pri Mariji Pomagaj.

Franc Rožić,
posestnik na Hudem pri Tržiču št. 17.

Cena nizka.

Pri nakupu

oblačilnega blaga za ženske in moške,
za spomlad in poletje, pri-
poročamo vsakemu domače
podjetje 731

„pri Češniku“,
Ljubljana,
Lingarjeva ulica Stritarjeva ulica

Solidna postrežba.

Na prodaj je

hiša na Bledu

ki je pripravna tudi za **gostilno** ali drugo
obrt. — Pojasnila daje **Friderik Homann**
v Radovljici. 1362

Najboljša in najcenejša postrežba za drogerije,
kemikalijske, medicinske zelišča, tudi po Knappu,
ribe, elje, toaletne predmete, fotografske aparate
in potrebščine, sredstva za desintekcijo. Velika
zaloga najfinjšega konjaka in ruma. 3729

Oblastveno koncesirana oddaja strupov.

Za živinorejce: posebno priporočljivo:
grenaka sol, dvojna sol, so-
liter, ecojan, kolmož, krmilno apno itd. — Vnanja
naročila se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc,

Ljubljana, Židovske ulice št. 1.

Kupuje po najvišji ceni razna zelišča (rože), cvetje,
korenine, semena, skorje itd. — Ceniki zastoj.

Proda se iz proste roke

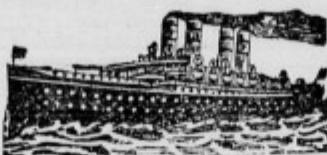
nova, zidana hiša štev. 74 na Kodelijevem
(v Štefanji vasi) z več sobami, kletjo, lastnim
vodnjakom z dobro pitno vodo. S hišo se proda
tudi vrt in nekaj njive. Hiša je pripravna za
vsako trgovino ali obrt in gostilno. Pogoji
prodaje se polizvedo pri lastniku **Florijanu**
Lisjak-u, trgovcu na Kodelijevem št. 74 (Štefanja
vas) ali pa v pisarni c. kr. notarja **Mate Hafnerja**
v Ljubljani, Sodnijska ulica štev. 5. 1452

Tovarniška posest

ob progi državne železnice Celje-
Velenje, v Polzeli, s zazidanimi po-
vršjem 3070 m² s pripadajočim zem-
ljiščem 31.000 m², ob stalni vodni
moči 40HP, tovarniško poslopje z
ravnotežnim stanovanjem, dobro
ohranjeno, primerne nizke plače;
zelo primerno za vsako tovarniško
podjetje, se ceno proda. — Zaradi
cenenega postavka za vozno blago
v Trst posebno pripravno za iz-
delovanje izvoznega blaga. Pojasnila
dajetvrdka **WILLIAM PRYM**, Dunaj
I., Stoss im Himmel. 1453

1447 Ne stane nič!

Zastoj pošiljam povsodi vzorce sukna,
blaga za obleke, za bluže, perilnega blaga,
modnega barhenta, platnine, oksforda, po-
steljnine, kakor tudi vseh vrst blaga za gospo-
dinjstvo, s čimur se pri veliki izbiri in nizkih cenah
more tudi doma prav zelo ngodno preskrbeti nakup.
Karl Worsche, Maribor ob Dr., Gosposka ulica 10.

vožnja s **Cunard Line**

3598/12

Bliznji odhod iz domače luke

Trsta: Saxonla 14./5., Pannonia 21./5. 1912.

Reke: Ultonia 1./5. 1912.

Iz Liverpoola: Lusitania (najhitrejši največji in
najbolji parnik sveta), 18./5. 8/6, 29./6, 27./7. 1912,
Mauretania 11./5., 1./6., 22./6., 13./7. 1912.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odlasek**, Ljub-
ljana, Slomšk. ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusov. Cena
vožnji Trst-New-Jork III. razred K 220.— za odraslo
osebo všteti davek in K 120.— za otroka pod deset
let všteti davek.

Najboljša in najzanesljivejša kosa solanjosti je in ostane

turška kosa

z znamko slika Turka

Te vrste kose so iz najboljšega ameriškega tre-
brnega jekla, latere se pred vsem drugim odlikujejo s
posebno **fino izpeljavo, lahkoto in nedosežno**
rezjo.

Dolgoti so za dobiti: 61 67 73 78 84 89 cm

Cena kosam je: 1.99 2.99

Po naročilu 10 komadov skupaj jih pošljem franko
na vsako postajo. — Se priporočam **F. S. Škrabar**,
trговец v Kranjski gori. 1401

„Pri nizki ceni“ Žargi
Ljubljana, Sv. Petra cesta 5

Največja izbira potrebščin za šivilje in za
krojače dalje velika zaloga raznega pe-
rija za ženske, moške in otroke, popolnih
oprah za novorojenčke, rokavic, nogavic,
modercev, srajc, ovratnikov, kravat itd.,
vencev in šopkov za neveste in birmance.
Vse po priznani najnižjih cenah in naj-
solidnejši postrežbi. 1209

Pristno, čisto

brinjevo olje

v velikih in manjših množinah proti
takojsnemu plačilu se **želi kupiti**.
Prijazne ponudbe pod **B. Z. 716** na
upravo lista. 1272

Tovarna štedilnikov H. Koloseus, Wels, Zg. Avstrijsko.

Po dobroti in kakovosti nepre-
kosljiv železni, emajlirani, por-
celanasti štedilniki kakor tudi iz
majolike za gospodinjstvo, hotele,
restavracije i. d. Načrti za ku-
hinje na paro, plinove štedilnike,
irske peči za trajno kurjavo. Do-
bijo se v vsaki železni trgovini,
kjer ne, se pošiljajo naravnost.

Zahtevajte

Izvirne Ko-

loseus - Šte-

dilnike in z-

vrnite slabše

izdelke. 3973

Ceniki zastoj.

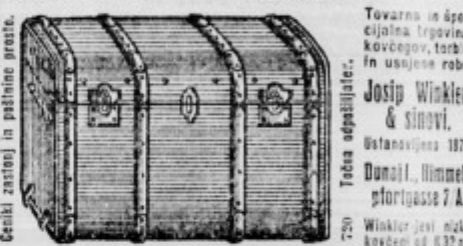
Na prodaj je posestvo

v dobrem stanju; njive v najlepši legi, zraven lesa
travniki in gozd. **Proda se iz proste roke.**
Več je izvedeti pri g. **JAKOBU VENCEGAU**,
Sevnica, p. Mirna Dolenska. 1422

Kovčegi Winkler

Najboljša svetovna znamka! Liden! Trpežni! Cene brez konkurence!

Tovarna in op-
cijalna trgovina
kovčegov, torb
in usnjene robe
Josiip Winkler
& sinovi,
Ustanovljena 1879
Domači, Himmel-
portgasse 7 A.
730 Winkler jevi mihi
kovčegi od 632 n.

Več vagonov svežega, špaličinskega

portland cementa

znatno najboljši za vsako stavbo, beto-
niranje hlevov in izdelovanje strešnika
se proda pod kartelno ceno. — Blago-
volite poslati ponudbe: **Ljubljana, poštni**
predal štev. 123. 1957

Pametna glava

vporablja vedno

Dr. Oetker-jev pecilni prašek po 12 vin.

Popolni, higijenični, od zdravnikov priporočeni
nadomestek za drože oziroma kvas. Vsa mnenja
jedi in peciva bodo vsled tega večja, rahla
in lažje prebavljiva.

Dr. Oetker-jev vaniljni sladkor po 12 vin.

kot najzlahnejša dišava za mlečne in močnate
jedi, za kakao in čaj, čokolado in krem, šartelj,
torte, pudling in smetanjak; dalje s finim ali
puder-sladkorjem pomnožen za potresavanje vseh
vrst peciva in močnatih jedi. Nadomesti popol-
noma 3 do 4 kope dobre vanilije. Ako se zmeša
1/2 zavojčka **dr. Oetker-jevega vaniljnega sladkorja**
z 1 kg finim sladkorjem in se da istega 1 do 2
polni žlici v čašo čaja, potem se dobi aroma-
tiško, okusno pijačo. 2713

Dr. Oetker-jev pecilni prašek in vaniljni sladkor
se dobi v vseh trgovinah kolonialnega blaga
itd. Obširno vporabno navodilo je na vsakem
zavojčku. Zbirka receptov zastoj.

Izborna

olajšnje bolečine, zadržuje vnetje in učinkuje antiseptično.

24 let se je izkazalo medilno vlažno mazilo takoravno praško domače mazilo, kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan. 18

1 pačica 70 vin. Proti predplačilu K 3-16 se pošljejo 4 pačice, za K 7- pa 16 pačic poštne prosto na vsako postajo avstro-ogrske monarhije.

Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga 5120
B. FRAGNER, c. In kr. dvorni dobavitelj
lekarna »Pri črnem orlu«

Praga, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.
V Ljubljani: Dr. G. Piccoli, Jos. Čizmar, Rih. Sušnik.

? Kateri

kavin pridatek naj kupim?

Izbira je res težka, — kajti toliko ponudb človeka naravnost zbega?

Kaj rabite Vi, gospa soseda?

— Jaz? — Jaz sem in bom ostala pri preskušenem

pravem "Francovem" pridatku za kavo s kavimim mlinčkom;

od tega zadostuje: manjša: množina, on povzroči najlepši, zlatorujavi, čisti zvitek, torej močno, slastno kavo!

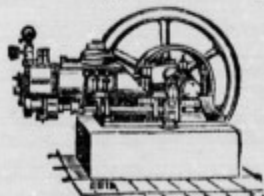
Langen & Wolf

DUNAJ X, Laxenburgerstrasse 53 I.

Zastopnik Gabriel Brinšek, Ljubljana, Bleiweisova c. 16

Original "OTTO" motorji

na bencin, benzol, petrolin, surovo olje, sesalni plin.

2715

Bencin lokomobili s ali brez strehe

Stroji za obdelovanje lesa. Kompletna naprava za žage in mizarske delavnice. Naprava ledenic in hladilnic. Obisk inženirjev, nabava proračunov, prospekti 526, A. B. Z. brezplačno.

4 tedno za poskušanje in na ogled

pošiljam ceno moje preizkušene kolese oziroma »Bohemis« pneumatiko in po samezne dele koles. Zmerni plačilni pogoji. Ilustrovani cenik zastojl P. Dušek, tovarna, Opatov, St. B. Nr. 3109, Češko.

Ostanki

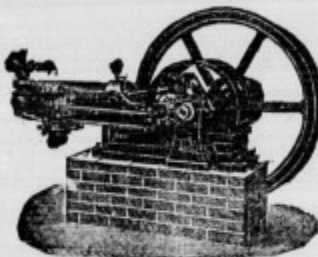
30 m za K 14.—

od različnega dobrega in modernega zimskega in letnega blaga za obleke, bluze, predpasnike itd. Ostanki so zamčeno 3-9 m dolgi in sveži. Pošilja po povzetju.

Julij Kantor

Baby pri Nachodu (Češko). Vzorci ostankov se ne razpošiljajo. 729

158

Motorji.

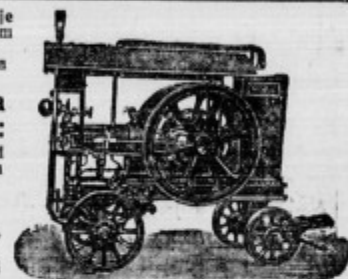
Motorji na surovo olje in z močnim pritiskom od 16 do 20 HP.

Obratni stroški 1-1 1/2 vinarja na uro za konjsko silo. Ležeči ali stoječi motorji na: bencin, petrolin ali bencol: od 1-30 HP, kakor tudi lokomobili od 2-20 HP. Obratni stroški 5-6 vinarjev na uro za konjsko silo.

L. WARCHALOWSKI

Dunaj, III., Paulusgasse 3. — Budapešta, VI., Váci-körút 37.

Ugodni plačilni pogoji. — Ceniki in obiski odjemalcev zastojl.

Priporočam častiti duhovščini in slavnemu občinstvu veliko zalogo umetnih cvetic točno po naročilu, kakor tudi nagrobne vence s trakovi. Katinka Widmayer, pri "Solcu" za vodo, Ljubljana.

Na prodaj je takoj hiša

1282

s kozolcem in vrtom na Mirni, Dolenjsko. V hiši je bila že prej kovačnica. Pripravna je pa tudi za vsakega drugega rokodelca. Cena okoli 7000 kron. Kotar Franc, Mirna 52.

Sprejem sirarskih vajencev!

V vzorno sirarno v Starih Fužinah v Bohinju se sprejme več vajencev v pouk za izdelovanje emendolskega sira. Mladeniči, ki imajo veselje, se v tej stroki izvežbati, naj se takoj oglasijo pri "Mlekarski zvezi" v Ljubljani, kjer dobijo podrobna pojasnila. 1410

ČUJTE!

550

Tri vrste naj-novejših kosilnic

Mc. Cormick, Deering, Massey Harris

kakor tudi mlatilnice in sploh vse potrebščine za poljedelstvo v veliki izbiri po nizki ceni le pri irgovini z železnino in zalogi strojev Slovenski ceniki brezplačno. Nad 200 strojev v zalogi!

Karol Kavšeka naslednika

Schneider & Verovšek

Ljubljana, Dunajska cesta št. 16

Volneno in perilno blago. Sukno, kamgarn, modno blago za moške

Občno naznanilo!

Najugodnejši nakup blaga za moške in ženske obleke, kakor tudi velikansko zalogo najdete pri
čez 40 let obstoječi občno znani, zanesljivi trgovski hiši

R. Miklauc v Ljubljani, Stritarjeva ul. 5

in v podružnicah te tvrdke, to so gvantne (manufakturne) trgovine

„pri Škofu“ in „pri Miklavžu“.

Krasne novosti volnenega blaga za obleke in bluze, fini perilni kambrik in ceffr.

Tovarniško skladišče bele kotenine za perilo in rjuhe. Poseben oddelek blaga za moške obleke, fini modni kamgarn, ševijot, lovsko sukno, fino črno blago, kakor tudi vse vrste hlačevine. Najokusnejši in vedno najnovejši vzorci svilenih in polsvilenih rut in šerp na izbiro brez enakosti. Zunanjim naročnikom se pošlje zanesljivo dobro blago, na zahtevo tudi cenik brezplačno. Zelo priporočljivo je, preskrbeti se v tej trgovini z lepim in trpežnim blagom. — Gospodom trgovcem in krošnjarjem se priporoča, da si ogledajo oddelek za na debelo.

Ustanovno leto 1869.

Ustanovno leto 1869.

Tovarniško skladišče bele kotenine, cvilha i. t. d. za trgovce

H. SUTTNER, Ljubljana 1, Mestni trg štev. 25

Pozor!

Pozor!

Moja

št. 410 nikel Roskopf

jako dobro idoča, samo K 4-10,

št. 500 z sekund. kazačcem K 5-50

Dve leti garancije.

Lasna protokolirana tovarna ur v Švici.

Tovarniška znamka

„IKO“

Vsak čitatelj tega časopisa dobi zastoj in poštne prosto moj bogati cenik od ur, zlatnine in srebrnine. - Pišite še danes eno dopisnico za 5 vinarjev na tvrdko

H. SUTTNER, Ljubljana 1.